

ŽIVOT S CRKVOVOM



Četvrta nedjelja Došašća.

Boja je ove nedjelje zlatna.

S A D R Ž A J :

Riječ preuzv. šibenskog biskupa — Sve je pripravljeno.

Sv. Misa četvrte nedjelje Došašća
str. 3.

Ovo pročitaj prije
sv. Mise.

Krist nam se rodio. — Badnji dan. — Sveta noć. — Božićne pjesme. — Tri Božićne Mise. — Prva Božićna Misa: Ponočka, str. 15. — Druga Božićna Misa: Zornica. — Treća Misa Božićnog dana.

Ovo pročitaj u ne-
djelju i preko
sedmice

Kako se je naš Gospodin na svijet rodio? — Pratioci Velikog Kralja. — O apostolu ljubavi. — Blagdan nevine dječice. — Malim prijateljima. — Poruke uredništva i uprave.

Što znači naslovna slika?

Podajmo dakle, predragi, hvalu Bogu Ocu, po Njegovu Sinu u Duhu Svetomu; koji radi velike svoje ljubavi kojom nas je ljubio, smilovao se nama; i jer smo bili umrli po grijehu, oživio nas je po Kristu, da budemo u Njemu novo stvorenje i novo djelo. Odbacimo dakle staroga čovjeka s djelima njegovim, i postavši udionici Kristova Porodenja odrecimo se putenih djela. Spoznaj, o kršćanine, dostojanstvo svoje, i pošto si postao udionikom Božanske naravi, nemoj se grješnim življenjem povratiti na staru podlost! Spomeni se koje si glave i kojega tijela udo! Sjeti se da izbavljen od oblasti tmina, prenesen si u Božju svjetlost i kraljevstvo!

Iz Božićnog govora sv. Leona Pape.
VI. čitanje Božićne jutrenje.

ŽIVOT s CRKVOU

God. I. — Četvrta nedjelja Došašća. — Br. 4.

Riječ preuzvišenog šibenskog biskupa.

Br. 2529 i 2213/A. A.

Šibenik, 6. decembra 1934.

Radosna srca pozdravljam pohvalnu i svetu akciju izdavanja liturgijskog tjednika sa nedjeljnom sv. Misom pod naslovom »Život s Crkvom«. Dok su drugi katolički narodi u liturgijskom pokretu uvelike pokročili, kod nas je ovo pitanje još nepoznato te nema liturgijskog shvaćanja ni smisla. Liturgija je jezik Crkve s kojim ona izražava svoju vjeru, svoje misli i osjećaje. S liturgijom Crkva budi u svojim vjernicima velebne ideje s kojima je ona u svojim blagdanima i nedjeljama duboko prožeta. Kakvo li se neizrecivo blago nedostižive mudrosti, veličajnih nadahnuća i svetog nauka ne sakriva u katoličkoj liturgiji, a sve to vjernici tako malo poznavaju.

Sretno zamišljeni liturgijski časopis zastalno će donijeti znatne duhovne koristi. On će poučavati katolike o duhu sv. Crkve, o glavnim idejama koje projevavaju cijelom liturgijom te će ih učvršćivati u vjeri i poticati na pravu pobožnost i kršćanski život. Treba da katolici žive životom Crkve, a to će biti budu li shvaćali liturgijski život.

Već sada mnogo i mnogo preporučujem svećenstvu, dušobrižnicima i vjeroučiteljima širenje ovoga časopisa u našem narodu a osobito među omladinom, koja osobito treba da osjeti svu toplinu života katoličke Crkve. U narednom broju »Dijecezanskoga lista« staviću na srce i svome svećenstvu i vjernicima ovaj tako potrebiti pothvat.

Blagoslivljem zasnovatelje liturgijskog tjednika a osobito urednika i želim puni uspjeh!

M. P.

Svećeniku Josipu Kirigin
Hvar

Biskup i Apost. Adm.

† Dr. Fr. Jerolim Mileta

Sve je pripravljeno.

Četvrtom se nedjeljom Došašća završava ovo lijepo doba crkvene godine. U staro doba na današnji dan nije bilo bogoslužja. Vjernici bi cijelu noć probdijeli u molitvi, a u zoru je bila sv. Misa sadašnje kvatrene subote i preko nje su bili ređeni, kako smo vidjeli, mladi svećenici, na što nas još sjeća i današnja poslanica sv. Pavla, koja govori o svećeničkom zvanju. (Koliko je svećenika i biskupa ove noći kroz stoljeća primilo sv. red! Zahvalimo, kršćani, za veliki dar, za Kristovo svećeništvo u katoličkoj Crkvi i molimo, opet ponavljam, za svećenike i svećenički pomladak.) — Kad je kvatrena Misa bila prenesena na subotnje jutro, u nedjelju bi Rimljani išli k sv. Misi u crkvu 12 sv. apostola. Ne zna se stalno, zašto baš u tu crkvu, ali drži se, da je tome uzrok što su se u toj crkvi čuvale relikvije sv. Eugenije. Njezin blagdan pada na 25 prosinca, pa jer je ne će moći slaviti tog dana, išli bi već danas k njezinom grobu i na njezinom oltaru svetkovali sv. Misu, i ako se o tam u sv. Misi ništa ne spominje. Sveta je Misa naime ove nedjelje sastavljena od dijelova kvatrenih Misa prošle sedmice pa je dakle ovo kratak sadržaj kvatrene sedmice. Onim vjernicima, koji preko sedmice nijesu mogli u crkvu, može ona zgodno da posluži, da po njoj obave svoje kvatrene dužnosti: da u zahvalnosti i pokajanju pregledaju prošlo četvrtgodište, i za novo da se dogovore s Gospodinom Bogom o svojim dužnostima i Njegovim milostima. Dok su nam dakle prve tri nedjelje malo po malo otkrivale zastor Božićnog slavlja, ova nam nedjelja ne javlja ništa novoga, ona sadrži sva čuvstva i sve misli Došašća. Zato i preko ove sv. Mise slušamo sva tri adventska propovjednika: proroka Izalju, sv. Ivana Krstitelja i Bl. Djevicu Mariju.

Odmah na ulazu u početnoj pjesmi nalazimo Izalju. Sa svim starim zavjetom gleda u zatvorena nebeska vrata i živo vapi: »Rosite, nebesa, Spasitelja!« Tim on i nama propovijeda čežnju za nebeskim dobrima. Crkva se odmah pridružuje tom vapaju starozavjetnih pravednika za Mesijom, pa i ona nestrpljivo čezne za Spasiteljem i u molitvi kliče: »Probudi, Gospodine, moć svoju i dođi!« Ne čini li vam se, kršćani, da to sv. Petar budi Isusa zapalag u ladići na uzburkanom moru. Moramo zato i mi da osjetimo potrebu Spasitelja, jer u našem je srcu još toliko poganskoga. Iz dubine grijeha, što ih u molitvi spominjemo kao glavnu i jedinu zapreku dolasku Spasitelja u naše srce, moramo da se iskreno obratimo Gospodinu i da vapijemo za Njegovim dolaskom. — A onda nam eto sv. Ivana Krstitelja, pa nas u evanđelju ozbiljno

opominje: »Pripravite put Gospodnji, poravnajte staze Njegove. Sve doline neka se ispune, i svaka gora i glavica neka se slegne; i što je krivo neka bude ravno i krševiti putevi neka budu glatki.« Tu opet osjećamo svoje grijeha, jer su te krivine i hrapavosti upravo naši grijesi. Što koristi da dode Božić, ako ne postanemo bolji? Da se Krist i tisuću puta rodi, ako se ne rodi, kršćanine, u tvom srcu, zauvijek ćeš propasti. Što ćemo do Božića poravnati? Došašće je doba obraćanja, jer čežnja je za Bogom bez pravog obraćanja lažna. — Izalja na pragu, Krstitelj u svetištu, a u svetinji nad svetinjama Marija. Isti Krist, što ga je nekoć po Duhu Svetom začela Djevica, saći će sada na oltar i s oltara u naše srce. Kod sv. Mise i kod sv. pričesti dobije kršćanin slične milosti kao Marija kod navještenja. Zato u pjesmama, koje okružuju presv. žrtvu i plod žrtve — sv. pričest, u prikaznoj i pričesnoj pjesmi pozdravljamo Bogorodicu, od koje nam je Emmanuel, t. j. Bog s nama, Spasitelj. Ona Ga je rodila u tijelu, da se On u nama rodi po milosti.

Prorok nas dakle uči danas, kako ćemo čeznuti za Spasiteljem, Krstitelj, kako se moramo sabrati i obratiti; a Marija, kako ćemo u svoje srce primiti Božićnu milost. Tada će se otvoriti vrata neba. Još sutra zadnji je dan priprave i Spasitelj će doći. Sve je pripravljeno. Sve? I ja? Ako nisam, još imam danas vremena, da očistim dušu od grijeha. Onda ću vidjeti spasenje Božje, Bog će biti sa mnom.

Sveta Misa IV. nedjelje Došašća.

Boja crkvenog ruha: ljubičasta.

U Rimu zbor kod 12 sv. apostola.

MOLI PRVU BOŽIĆNU MISU NA STRANI 16, samo ispusti

»Slavu«, a mjesto promjenljivih dijelova (označenih sa *) moli slijedeće:

INTROITUS.

† Rorate, caeli, désuper, et
nubes pluant justum: aperiatur
terra et gérmínet Salvatorem.

Ps. Caeli enarrant glóriam
Dei: et ópera mánuum ejus
annuntiát firmaméntum.

Glória Patri, et Filio, et Spi-

*

POČETNA PJESMA.

† Rosite, nebesa, odogoi oblaci neka dažde
Pravednoga; neka se otvori zemlja i neka porodi Spasitelja.

Ps. Nebesa kazuju slavu Božju i djela ruku Njegovih naviješta svod nebeski.

Slava Ocu i Sinu i Duhu

ritul Sancto. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in saecula saeculorum. Amen.

COLLECTA.

Orémus. Excita, quaesumus, Dómine, poténtiam tuam, et veni: et magna nobis virtute succurre; ut per auxilium grátiae tuae, quod nostra peccáta praepédiunt, indulgéntia tuae propitiónis accélerat. Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitáte Spiritus Sancti Deus: per omnia saecula saeculorum. M. Amen.

U drugoj se molitvi spominjemo Bl. Djevice Marije (u Došašću):
Orémus.

Deus, qui de beatae Mariae Virginis útero Verbum tuum, Angelo nuntiánte, carnem suscipere voluisti: praesta supplicibus tuis; ut, qui vere eam Genitricem Dei crédimus, ejus apud te intercessiónibus adjuvémur. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spiritus Sancti Deus: per ómnia saecula saeculorum.

M. Amen.

Treća je molitva danas za sv. Crkvu ili za Papu:

Ecclesiæ tuae, quaesumus, Dómine, preces placátus admítte: ut, destrúctis adversitátibus, et erróribus univérsis, secúra tibi sérviat libertáte.

Deus, omnium fidélium pastor et rector, fámulum tuum Plúm, quem pastórem Ecclesiæ tuae praeesse voluisti, pro-

Svetomu. Kako bijaše na počtku, tako i sada i vazda i na vijeke vjekova. Amen.

* POČETNA MOLITVA.

Pomolimo se. Probudi, molimo, Gospodine, moć svoju i dodi i velikom nam silom priteci: da pomoću milosti Tvoje, koju priječe naš grijesi, oproštenje Tvoje ga smilovanja pospješi. Koji živiš i kraljuješ s Bogom Ocem u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova.

M. Amen.

Pomolimo se.

Bože, koji si htio da po angelovu navještenju Riječ Tvoja uzme tijelo u krilu blažene Djevice Marije, dai, smjerno Te molimo, da mi koji je držimo doista Bogorodicom, po njezinu zagovoru nademo pomoć u Tebe. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu, Sinu Tvomu. Koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova.

P. Amen.

Umilostivljen primi, molimo, Gospodine, molitve Crkve svoje, da svladavši svekolike protivštine i zablude u sigurnoj slobodi Tebi služi.

Bože, pastiru i vladaoče svih vjernih, pogledaj milostivo na slugu svojega Plja, koga si htio postaviti za pastira Crkvi

pitius réspice: de ei, quaesumus, verbo et exémplo, quibus praeest, proficere: ut ad vitam, una cum grege sibi crédito, pervéniat sempiternam. - Per Dóminum nostrum...

M. Amen.

* ČITANJE POSLANICE blaženoga Pavla apostola Korinćanima (I 4, 1-5):

Braćo: Tako neka nas smatra čovjek kao službenike Kristove i djelitelje otajstva Božjih. A od djelitelja se traži, da se ko naden vjeran. Ja pak vrlo malo marim, što me sudite vi ili ljudski sud: a ni sam sebe ne sudim. Ja ničemu nijesam svijestan, ali u tom nijesam opravdan: a koji me sudi, Gospodin je. Nemojte dakle prije vremena suditi, dokle ne dode Gospodin, koji će rasvijetliti, što je u tami sakriveno i očitovaće namjere srdaca: i tada će svakome pohvala biti od Boga.

GRADUALE.

Prope est Dóminus ómnibus invocántibus eum: ómnibus, qui invocant eum in veritate. Laudem Dómini loquétur os meum: et benedicat omnis caro nomen sanctum ejus.

Alelúja, alelúja. Veni, Dómine, et nobi tardáre: reláxa facinora plebis tuae Israel. - Alelúja.

† SEQUENTIA S. EVANGELII * † SLIJEDI SV. EVANDELJE secúndum Lucam (3, 1-6).

Petnaeste godine vladanja Tiberija Cesara, kad je bio Poncije Pilat upravitelj u Judeji i Herod četverovlasnik u Galileji, a njegov brat Filip četverovlasnik u Itureji i Trahonitidi, a Lisanija četverovlasnik u Abileni, za poglavica svećeničkih Ane i Kaife: dode riječ Gospodnja Ivanu, sinu Zaharijinu, u pustinji. I prohodí svu okolicu Jordansku propovijedajući krštenje pokore na otpuštenje grijeha, kao što je napisano u knjizi govora Izaije proroka: »Glas onoga, koji viče u pustinji: Pripravite put Gospodnji, poravnajte staze Njegove: sve doline neka se ispune i svaka gora i glavica neka se slegne: i što je krivo neka bude ravno

svojoj; podaj mu, molimo, da riječju i primjerom koristi onima kojima je na čelu, i tako da sa stadom sebi povjerenim dode u život vječni. Po Gospodinu našem...

P. Amen.

* PJESMA IZA POSLANICE.

Blizu je Gospodin svima koji Ga zazivlju, svima koji Ga zazivlju u istini. Neke usta moja govore hvalu Gospodinu i neka svako tijelo blagosiva sveto ime Njegovo.

Aleluja, aleluja. Dodi, Gospodine, i nemoj kasniti: oblakšaj breme grijeha izraelskomu puku svomu. Aleluja.

po Luku (3, 1-6).

i krševiti putovi neka budu glatki. I svako će tijelo vidjeti spasenje Božje.»

OFFERTORIUM.

Ave, María, grátia plena; Dóminus tecum: benedicta tu in muliéribus, et benedictus fructus ventris tui.

SECRETA.

Pogledaj, molimo, Gospodine, umilostivljen ove žrtvene darove, da koriste i našoj pobožnosti i našem spasenju. - Po Gospodinu...

U pametima našim, molimo, Gospodine, utvrdi tajnu prave vjere, i daj nama, koji od Djevice Začetoga priznavamo pravim Bogom i čovjekom, da po kreposti Njegova spasonosnog uskrsnuća zaslužno dođi u vječno veselje.

Štiti, Gospodine, nas koji služimo Tvojim tajnama, da nastojeći oko Božanskih stvar i tijelom i pameću Tebi služimo.

Ili: Utaži se, molimo, Gospodine, prikazanim darovima, i slugu svoga Pija, koga si htio postaviti za pastira Crkvi svojoj, neprestanom zaštitom upravljaj. Po Gospodinu...

PRAEFATIO.

S. Per ómnia saecula saeculorum.

M. Amen.

S. Dóminus vobiscum.

M. Et cum spiritu tuo.

S. Sursum corda.

M. Habémus ad Dóminum.

S. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

M. Dignum et iustum est.

S. Vere dignum et iustum est, aequum et salutáre, nos tibi semper et ubique grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnipotens, aetérne Deus. Qui cum unigénito Filio tuo et Spiritu Sancto unus es Deus, unus es Dóminus: non in unius singularitáte personae, sed in unius Trinitáte subántiae. Quod enim

PRIKAZNA PJESMA.

Zdravo Marijo, milosti puna. Gospodin stobom; blagoslovena ti među ženama i blagosloven plod utrobe tvoje.

PRIKAZNA MOLITVA.

Pogledaj, molimo, Gospodine, umilostivljen ove žrtvene darove, da koriste i našoj pobožnosti i našem spasenju. - Po Gospodinu...

U pametima našim, molimo, Gospodine, utvrdi tajnu prave vjere, i daj nama, koji od Djevice Začetoga priznavamo pravim Bogom i čovjekom, da po kreposti Njegova spasonosnog uskrsnuća zaslužno dođi u vječno veselje.

Štiti, Gospodine, nas koji služimo Tvojim tajnama, da nastojeći oko Božanskih stvar i tijelom i pameću Tebi služimo.

Ili: Utaži se, molimo, Gospodine, prikazanim darovima, i slugu svoga Pija, koga si htio postaviti za pastira Crkvi svojoj, neprestanom zaštitom upravljaj. Po Gospodinu...

SLAVOSPJEV.

M. Po sve vijeke vjekova.
P. Amen.

M. Gospodin s vama.

P. I s duhom tvojim.

M. Gore srca.

P. Imamo ih kod Gospodina.

M. Zahvalimo Gospodinu Bodu našem.

P. Dostojno je i pravedno.

M. Uistinu je dostojno i pravedno, pravo i spasonosno, da vazda i svuda zahvaljujemo Tebi, Gospodine sveti, Oče svemogućí, vječni Bože. Koji si s jedinorodenim Sinom svojim i s Duhom Svetim jedan Bog i jedan Gospodin, ne u jedinstvu jedne osobe, nego u Trojstvu jedne biti. Jer sve što, po Tvojem ob-

de tua glória, revelánte te, crédimus, hoc de Filio tuo, hoc de Spíritu Sancto sine differentia discretiónis sentimus. Ut in confessióne verae sempiternaeque Deitátis, et in persónis proprietatis, et in esséntia únitas, et in majestáte adorétur aequalitas. Quam laudant Angeli atque Archángeli, Cherubim quoque ac Serafim: qui non cessant clamáre cónfide, una voce dicéntes:

Sanctus, sanctus...

COMMUNIO.

Ecce, Virgo concipiet et páriet filium: et vocábitur nomen eius Emmánuel.

POSTCOMMUNIO.

Crémus. Sumptis munéribus, quaesumus, Dómine: ut, cum frequentatióne mystérii, crescat nostrae salutis effectus. Per Dóminum...

Orémus. Grátiam tuam, quaesumus, Dómine, méntibus nostris infúnde: ut, qui, Angelo nuntiánte, Christi, Filii tui, incarnationem eius et crucem, ad resurrectiόνis glóriam perducamur.

Quaesumus, Dómine, Deus noster: ut, quos divina tribuis participatióne gaudére, humanis non sinas subiacére periculis.

Vel: Haec nos, quaesumus, Dómine, divini sacraménti perceptio próteget: et fámulum tuum Pium, quem pastórem Ecclesiæ tuae praeesse voluisti;

javljenju, vjerujemo o slavi Tvojoj, to mislimo bez ikakve razlike i o Sinu Tvojemu da se u priznavanju pravoga i vječnoga Božanstva klanjamo i vlastitosti u osobama i jedinstvu u biti i jednakosti u veličanstvu: kojega hvale anđeli i ark-anđeli, kerubi i serafi, koji ne prestaju klicati svaki dan složno govoreći:

Svet, svet, svet...

PRIČESNA PJESMA.

Evo, Djevica će začeti i poroditi sina, a zvat će se »Bog s nama«.

POPRIČESNA MOLITVA.

Pomolimo se. Primivši darove molimo, Gospodine, da obavljanjem ove tajne raste u nama učinak spasenja. Po Gospodinu

Pomolimo se. Milost svoju, molimo, Gospodine, ulij u duše naše, da mi, koji smo po anđelovu navještenju spoznali utjelovljenje Krista Sina Tvoga, po muci Njegovoj i križu k slavi uskrsnuća privedeni budemo. - Po istom Gospodinu...

Molimo, Gospodine. Bože naš, ne dopusti da ljudskim pogibeljima podlegnu oni kojima daješ da s radošću učestvuju Božanskim stvarima.

Ili: Neka nas, molimo, Gospodine, čuvaju primljene Božanske tajne: i neka slugu Tvoga Pija, koga si htio postaviti za pastira Crkvi svojoj,

una cum commissio sibi grege,
salvet semper et munit. Per
Dóminum...

M. Amen.

skupa s povjerenim mu stadom
vazda spasavaju i štite. Po Go-
spodinu našem...

P. Amen.

✱ OTPUST.

— Benedicámus Dómino.

— Blagoslivajmo Gospodina.

Krist nam se rodio!

Znam, čitatelju dragi, da s posebnim veseljem uzimaš u ruke ovaj Božićni broj našeg listića, koji te hoće da nauči, kako ćeš da živiš sa sv. Crkvom. Danas od njega očekuješ, da te nauči kako ćeš da doživiš i proživiš veliki Božićni blagdan.

Kršćani, javljam vam veliku radost: Krist nam se rodio! Od svih naših blagdana Božić je najnježniji i najljepši, zato i najdraži. O lijepi Božićni dani u toplom ljubavi obiteljskog kruga, pred jasicama svog djetinjstva! Život je tako žalostan, teški su dani, u kojima živimo, ali ipak se Božiću veselimo!

Tamno i studeno je vani, ali svake nam godine Božić donosi Božićnu svjetlost i toplinu. Žalosno je oko nas, ali nam Božić donosi Božićno veselje. Nemirno je u svijetu, ali nam Božić donosi Božićni mir. Siromašno je sve u nas, ali nam Božić donosi Božićno bogatstvo, donosi nam samoga Boga. I one je noći prvog Božića bilo tamno i studeno, da je sv. Josip morao baklju zapaliti i vatru naložiti. I žalosno je bilo srce Majke, jer je Božjeg Sina morala da rodi u štali. I nemirno je bilo u krcatom Betlehemu i u srcima tvrdih Betlehemčana. I siromaštvo je vladalo u špilji gdje se ne radaju djeca već životinje preživljaju. A kad je došao mali Isus, sve je rasvijetlio, ogrijavao, razveselio, umirilo i obogatilo. Mali Isus je Božić, mali Isus je Bog!

Ko će dakle i ove godine najljepše slaviti Božić? Zar oni u raskošno rasvijetljenim palačama i toplo ugrijanim sobama? U njih je tako svjetlo i toplo, da ne će noćas moći potpuno da osijete svjetlost i toplinu Božje ljubavi. Zar oni, koji su veseli što im baš ništa ne fali, koji ne trpe i ne plaču s bijednim siromasima? Kako će njih razveseliti mali Isus, kad ne će ni oni danas da razvesele i nadare Njega u Njegovim siromasima? Zar oni, koji su sve težnje svog srca smirili u ovom svijetu i njegovim zabavama i glastima? Oni i ne osjećaju potrebu Boga, krila su im podrežana, da bi mogli ove noći k Njemu poletjeti i u Njemu naći svoj mir.

Ko se dakle ima najviše veseliti Božiću? Braćo moja: svi goli, žalosni, uznemireni, siromasi... i svake vrsti nevoljnici. I još ne-

tko: svi oni, koji ovih dana gole odjenu, žalosne utješe, uznemirene umire, siromahe nahrane... i bilo na koji način otaru koju suzu. Kod jaslca između prvih i drugih nema razlike. Svi su oni ljudi dobre volje.

Naš put nas ovih dana vodi u Betlehem. Krist nam se rodio! Kršćani, naglasite ovo »na ma«. Za nas je Bog došao na zemlju, za nas Ga je Majka povila i u jaslce položila. Idimo dakle k Njemu, pristupimo bez straha! Sveta nam Crkva u svojim obredima i svečanostima ovih dana pruža majčinsku ruku, da nas dovede do jaslca i do malog Isusa. Pružimo joj i mi svoju, slijedimo je. Vidjet ćemo onda novorođeno Božje Dijete, u usne će nas ono poljubiti, ručicom nas svojom blagosloviti i u srce će naše doći.

Hajdemo do Betlehema, da vidimo što se dogodilo — sveta nas Crkva zove i vodi. Od nas samo nešto traži, malenkost za tako veliku sreću, uvijek što ga je sam Isus ustanovio: »Blaženi čista srca, jer će vidjeti Boga.« Ako ti je dakle, kršćanine, srce djetinjски čisto ili barem u sv. ispovijedi očišćeno: pristupi bliže, Krist nam se rodio! Djeco, pastiri, kršćani, dodite i vidite. Vratit ćete se slaveći i hvaleći Boga, puni Božićnog svijetla, veselja, mira i bogatstva. Pa život ne će više biti tako žalostan, ni dani tako teški. Lijep je život od Božića do Božića... do vječnog Božića.

Badnji dan.

Svoje najveće blagdane počinje sv. Crkva posebnim danom priprave i nastavlja ih kroz čitavu osminu. Tako će Crkva proslaviti i Božić. Kao što se na svetkovine očiste i urese kuće, tako na Božić u duhu sv. Crkve pripravljamo malom Isusu i svoja srca. Cijeli taj dan posvećen je postu i molitvi. Pred Božićnim blagdanom imamo cijeli dan i noć probdjeti u molitvi i svetom očekivanju, pa se zato taj dan latinski i zove »vigilia« (od »vigilare« t. j. bdjeti), a po tome naš bdjenji, badnji dan. Tog je dana zapovijedan post (jesti samo jedomput do sitosti) i nemrs (ne jesti mesa ni mesne juhe). A taj nam je dan i pun uspomena na djetinjstvo. Svaki kralj, svaka župa, svako selo, svaka obitelj ima o badnjem danu i Božiću svoje posebne običaje. Danas se jedu posebna jela, peku posebni kolači, pripravljaju posebne poslastice. Danas se ponekad škrope i kade sobe i kuće, drugdje se po podu prostire slama i prosipa pšenica ili se opet na oganj stavlja posebni panj (»badnjak«) i polijeva se vinom. Danas se na stolu užije posebna svijetla ili se nasred sela zapali velik oganj. Danas prijatelji jedan drugome čestitaju, a ukućani se uz jaslce darivaju. Danas se po kućama mole posebne molitve

i pjevaju posebne pjesme. Večeras i noćas zvonovi posebno zvone, a mužari od veselja odjekuju. I ko bi nabrojio sve lijepe i svete običaje, u koje je vjerna duša našega naroda zaogrнула Badnji dan, Božić i Božićne svetkovine. Samo jedno bih preporučio: sačuvajmo, kršćani, i čvrsto se držimo starodrevnih običaja svoje obitelji, svog sela, svoje župe i svog kraja. Ulijmo u te običaje nov život, u svoje čestitke (pišimo ih na vjerskim dopisnicama i sa kršćanskim osjećajima!) novo veselje, a u svoje darove novu ljubav. Da sve bude u Božićnoj vjeri i ljubavi! Da sve ono bude svet uvod u sveti dan! Sveta badnja noć ne vidjela grijeha ni razuzdanog veselja!

A zar mislite, da i sv. Crkva ne trepeće danas od veselja u svom bogoslužju? I ako možda ne ćete moći danas u crkvu, istači ću vam barem najljepše misli današnje službe Božje. Mi svećenici počinjemo u Brevijaru Badnji dan ovim radosnim zazivom: »Danas ćete znati, da ima doći Gospodin, a sutra ćete vidjeti slavu Njegovu.« Ponovimo danas svi puno puta taj zaziv. — U svojoj jutarnjoj molitvi onda Crkva svečanom naviješta sutrašnji blagdan. Svaki dan u toj jutarnjoj molitvi naviješta Crkva iz Rimskog Martirologija sutrašnji blagdan, ali danas na posebno svečan način. Svećenik u ljubicaštom plaštu dode nasred svetišta ili se popne na propovijedaonicu, prate ga poslužnici sa svijećama i kadionicom, kojom pokadi knjigu i pjevajući naviješta svima veliko veselje, dok svi naokolo stojeći slušaju a pri koncu pokleknu da se tako po prvi put poklone novorodenom Djetetu. Vjernici po gradovima, idite danas u stolnu ili kakovu veću samostansku crkvu, da i vi osjetite tu prvu radost sv. majke Crkve. Za one, koji nemaju te lijepe prigode, donosimo ovdje to veselo naviještenje. Pročitajte ga svak za se ili još bolje skupa u obitelji (možda prije večere).

»Godine od stvorenja svijeta, kada u početku Bog stvori nebo i zemlju, pet tisuća sto i devedeset i devete: — a od potopa godine dvije tisuće devedesto pedeset i sedme: — od rođenja Abrahamova godine dvije tisuće i petnaeste: — od Mojsija i izlaska puka Izraelskoga iz Egipta godine tisuću petsto i desete: — od pomazanja Davida za kralja godine tisuću trideset i druge: — sedmice šezgeset i pete po Danijelovu proročanstvu: — olimpijade sto devedeset i četvrte: — od utemeljenja Rima sedamsto pedeset i druge: — godine vladanja Oktavijana Augusta četrdeset i druge, kad je mir bio po svoj zemlji, u šestoj dobi svijeta, Isus Krist Bog vječni i Sin vječnoga Oca, hotеći svojim presvetim dolaskom svijet posvetiti, začeti po Duhu Svetomu, i pošto je proteklo devet mjeseci po začetu (ovdje svi pokleknu) u Betlehemu Judinu rada se od

Marije Djevice postavši Čovjek: rođenje Gospodina našega Isusa Krista u tijelu.«

I današnja je sv. Misa puna pripreve, očekivanja i veselja. U evanđelju čitamo još zadnji događaj, kojim je Bog pripravio rođenje Svom Sinu, kad je sv. Josipu u snu javio, da je njegova sveta zaručnica čudesno začela i da će roditi Isusa. Sv. Josipu je riječ Božja bila dostatna, raspršila mu je sve brige i sumnje te je uz stidljivog čuvara Djevice postao i brižni hranitelj Sina Božjega. — A onda slijedimo sv. Josipa i Bl. Djevicu Mariju na putu u Betlehem, kucalmo s njima na vrata Betlehemčana, koji ih ne otvaraju. Otvorimo barem mi malom Isusu svoje srce. Danas u prikaznoj pjesmi pjevamo: »Uzdignite, knezovi, vrata svoja, uzdignite se vrata vječna: jer će ući Kralj slave.« Čuleš li, kršćanine, kucal i poziv sv. majke Crkve? Toliko sam puta već spomenuo, ali još samo jedamput te pitam: hoćeš li, kršćanine, u sv. ispovijedi da očistiš svoje srce za malog Isusa? Zar ćeš dopustiti, da mali Isus noćas rrođe pokraј tvolega srca i — prođe dalje, jer mu na kucanje ne češ da otvoriš? Kad bude Božićni anđeo i ove godine izvlačivao nebo: »na svijetu bleše, i svijet po Njemu posta, i svijet Ga ne pozna«, neka barem ne reče: »K svojima dode i svoji Ga ne primiše.« Jer samo onima, koji Ga prime, dat će im vlast da budu djeća Božja, da vide slavu Jedinorodenoga od Oca, puna milosti i istine.

Sveta noć.

Noć nije samo za počinak već i za molitvu. Tako je Spasitelj cijele noći proveo u molitvi, a i stari bi kršćani često cijelu noć probdjeli u molitvi, pjevanju i čitanju sv. pisma, što bi sve u zoru svršilo sa sv. Misom dotičnog dana. Takvih je vigilija ili bdjenja u staro doba bilo mnogo, prije svakog većeg blagdana. Kad su se i u ta bdjenja uvukle neke nepravilnosti i zlorabe, a uz to kršćani postali hladniji i lijeniji, sva su ta bdjenja bila ukinuta, osim bdjenja u svetoj Božićnoj noći. I pravo je, da se noć, koja nam je donijela Spasitelja, provede u molitvi, a sat, u kojemu se Isus rodio, da se posveti ponoćnom sv. Misom. Malo su kada preko godine naše crkve tako pune kao te noći. Lijepo je pogledati osobito vjernike po selima, kako se sa svjetiljkama u ruci penju svi k svojoj crkvi na brežuljku, kamo ih pozivaju Božićna zvona i privlače rasvijetljeni prozori u tamnoj noći.

U crkvi se onda pjeva Božićni »matutin« ili jutrenja. Svake noći moli Crkva po svojim svećenicima i redovnicima tu dugu molitvu. Kad cijela priroda prestane pjevati svoju pjesmu Stvoritelju, dok vjernici spavaju, a neki se valjaju u svakojakim

grljesima i razvratnostima, pastiri puka i izabrane duše mole u ime svih i za sve. Na početku je uvoda odmah z aziv, s kojim Crkva u par riječi navijesti sav sadržaj dotičnog blagdana. »Krist nam se rodio, dodite, poklonimo se!« — zaziv je ove svete noći, koji se onda nalzmjenice s 94. psalmom nekoliko puta radosno ponavlja. Zatim slijedi himan ili pjesma tog dana »Isuse svih Spasitelju«. Lijepe su naše pučke Božićne pjesme, ali nilesu tako duboke i bogate kao ova, pa ćemo je niže donijeti, da se svi možete u nju udubiti. Iza tog uvoda slijede tri noćnice kao tri čina u predstavi. Svaka se noćnica sastoji od tri za ovaj blagdan posebno izabrana psalma i onda tri lekcije ili čitanja, što ih čita ili pjeva jedan pjevač, a na svako čitanje svi vjernici odgovaramo i biranim riječima izrazujemo misli i čuvstva, koja je dotično čitanje u nama pobudilo. Ove su noći u prvoj noćnici čitanja uzeta iz proroka Izaije. On, koji nam je propovijedao kroz čitavo Došašće, najliepše će nas uvesti u Božićno otajstvo. U drugoj se noćnici čitaju govori sv. Leona Pape, a u trećoj se čita tumačenje evanđelja, pa kako danas imamo tri sv. Mise sa tri različita evanđelja, ta nam evanđelja tumače tri velika crkvena učitelja: sv. Grgur, sv. Ambrozij i sv. Augustin. Kako nam je žao, da radi pomanjkanja prostora ne možemo vjernim čitateljima iznijeti svo ovo bogatstvo. U našim se primorskim mjestima cijela jutrenja pjeva u hrvatskom jeziku, pa neka pjevači liepo i razgovjetno pjevaju, a vjernici neka pozorno slušaju te će onda mnogo razumjeti i u tom uživati.

Božićne pjesme.

Božić je tako liep i srcu mio blagdan, da ga je svaki narod oplevao posebnim, svima tako dragim pjesmama i napjevima. Kako se čovjek zanese pjevajući Božićne pjesme uz kućne jaslce ili skupa sa svima u crkvi! Donosimo ovdje naše tri najviše pjevane Božićne pjesme: prva je osobito poznata u južnim, a druge dvije u sjevernim krajevima naše domovine:

I.

U se (= to) vrijeme godišta
Mir se svijetu navijesta,
Porodenje Djetića
Od Djevice Marije.

Od prečiste Djevice,
I nebeske Kraljice,
Andeoske Cesarice,
Svete Djeve Marije.

II jaslce ga stavljaše,
Majka mu se klanjaše,
I slatko ga ljubilaše
Sveta Djeva Marija.

Andeli mu služahu,
Novu pjesmu pjevahu,
Od njeg milost prošahu
S' svetom Djevom Marijom.

Djeva Sina porodi,
Davlu silu svu slomi,
A kršćane oslobodi
Sveta Djeva Marija.

Tebe, Isuse, hvalimo,
Sveto Trojstvo slavimo,
Majku tvoju častimo
Svetu Djevu Mariju. Amen.

II.

Svim na zemlji mir, veselje
Budi polag Božje volje!
To sad nebo navješćuje
I glas s neba potvrđuje.

Dobre volje svaka duša
Grijeha neka već ne kuša,
Nego hvali, diči Boga
Što je poslo Sinka svoga.

Sinka svoga, Boga moga,
S Ocem, Duhom jednakoga,
Duhom svetim začetoga,
Od Marije rodenoga.

III.

Narodi nam se kralj nebeski
Od Marije čiste Djevice.

Hvaljeno budi sveto Trojstvo,
Hvalu svi dajmo Gospodu Bogu.

1. pripjev:
Na tom mladom ljetu veselimo
Mladoga kralja mi molimo. [se
2. pripjev:
Božiću se stoga veselimo svi,
I slavimo Boga, koj' na
zemlji bi.

Daj nam Bóg zdravlje, k tomu
[veselje,
Na tom mladom ljetu svega
[obilja!

Tri Božićne Mise.

Nije Božić samo uspomena na Kristovo rođenje. Bilo bi tako kad nam Isus ne bi bio ostavio samoga sebe u presv. Euharistiji. U sv. Misi dakle Isus ponovno dolazi na svijet pod prilikama kruha i vina, a po sv. pričesti se na neki način ponovno rada u našem srcu. Zato je sveta Misa glavna točka, vrhunac svakog blagdana pa i Božića. Sve je drugo samo priprava ili zahvala za sv. Misu.

O Božiću je srce sv. Crkve tako prepuno veselja, da ga danas iznimno hoće da razlije u tri sv. Mise. Danas može svaki svećenik da reče tri sv. Mise (vjernici su dužni pod grijeh samo jednu slušati). Nekada je tu povlasticu imao samo sv. Otac Papa ili onaj koji ga je zamjenjivao. A star je taj običaj, kako nam kaže noćas u ho-

miliji sv. Grgur († 604). Rimska je pak Crkva preuzela taj običaj od Jeruzalemske. Jeruzalemski su nalme vjernici još od najstarijih vremena Isusovo rođenje slavili po noći u Betlehemu, ujutro su se onda vraćali u Jeruzalem i na putu se postavili u crkvi Uskrsnuća, a o podne su opet slavili blagdan u glavnoj crkvi. Po tom su se običaju i rimski vjernici okupljali o ponoći u crkvi sv. Marije Velike, gdje se čuvaju ostaci betlehemske jaslca. Na povratku iz te crkve Papa bi se s pratnjom svratio u palaču bizantinskih eksarha i prikazao drugu sv. Misu u dvorskoj kapeli sv. Anastazije (Anastasius — Uskrsnuće, i tako je sličnost s Jeruzalemom potpuna). O podne bi se pak sav raskoš i bogatstvo crkvenih obreda razvio u glavnoj sv. Petru, gdje bi se kršćani kao velika obitelj okupili oko groba zajedničkog pastira i oca. A kako je Vatikan s crkvom sv. Petra daleko, a dani kratki i u ono doba stranačkih borba i nemira nesigurni, od 11. stoljeća procesija k trećoj sv. Misi nije više išla k sv. Petru, već se vraćala natrag k sv. Mariji Velikoj, koja je bliža tadašnjim papinskim dvorovima u Lateranu. Tako se je u Rimu i prva i treća Božićna Misa vršila u istoj crkvi sv. Marije Velike s razlikom što se je zornica držala u kapeli kod jaslca, a velika Misa u glavnoj lađi. Tako sada znamo kako je došlo do toga da se na Božić govore tri sv. Mise i što znače oni zborovi u današnjim sv. Misama.

Osim tog povjesnog uzroka bit ćete čuli ili čitali i t. zv. mistični razlog, da se te tri sv. Mise slave na uspomenu trojnog Isusovog rođenja: od Oca u vječnosti, od Djevice u štalici i u našim dušama po milosti. I doista danas Crkva mnogo puta spominje ta sva tri Isusova rođenja, ali tako da se spomen svakog rođenja nalazi i isprepliće u svim tim Božićnim Misama. Imamo ipak neke razlike između poledine Božićne Mise, i ako naravno sve tri slave Isusovo rođenje. Tri se glavne razlike opažaju u svakoj sv. Misi. Najprije je vremenska: prva je Misa odmah iza jutrenje o ponoći — ponoćka; druga je u zoru — zornica; treća je svečana u punom danu. — Druga je razlika po evanđelju, koje najtočnije označuje svaku sv. Misu: evanđelje ponoćke govori o anđelima, pa se zato i zove anđeoska Misa; evanđelje zornice o pastirima, pa se zato i zove pastirska Misa; a u trećoj je duboko evanđelje sv. Ivana, pa se zato i zove svečana, velika ili glavna Misa ovog dana. — Napokon po Misnim pjesmama i molitvama u prvoj gledamo kako je mali Isus usreo osobito Bogorodicu; u drugoj nekoliko odabranika, t. j. pastire; u trećoj čitav svijet. Po tom možemo nad prvom Božićnom Misom zapisati: rodio

se Spasitelj; na drugom: rodio se naš Spasitelj; nad trećom: rodio se svega svijeta Spasitelj. Krasne li trigije! Uživaj zato danas, kršćanine, sve Božićno blago što ti ga pruža majka Crkva. Slušaj sve tri sv. Mise, pobožno ih prati po ovoj knjizi, da doživiš sreću i puninu Isusova rođenja u vječnosti, u štalici i u Tvojoj duši! Kad ti »Život s Crkvom« sve ovo pruža, ono ti s tim najljepše čestita: kršćanine, sretan ti Božić!

Prva Božićna misa: Ponoćka.

Danas je boja crkvenog ruha bijela, a može je zamijeniti zlatna.

Zbor u sv. Marije Velike kod jaslca.

Vanredno nam veselje naviješta ova sv. Misa: rodio nam se Spasitelj od Djevice Marije. Zato je ova sv. Misa puna majčinske ljubavi i topline. Čini nam se, da smo u štalici: u jaslcima Dijete, a nad Njim Majka. I ujedamput nas prene anđeosko pjevanje: »Slava Bogu na visini a na zemlji mir ljudima dobre volje!« (Prošle su godine na ovu noć engleske radio-stanice prenosile pjesmu betlehemske zvonova i svako je želio slušati. A što su metalna zvona prema pjevanju anđela!) U tim riječima je anđela i sav Isusov program, uzrok i cilj Njegovog dolaska na svijet, jer je došao, da Bogu dade slavu a ljudima donese spasenje i po spasenju mir. Početnom molitvom onda zahvaljujemo Bogu za svijetlo sv. vjere i molimo da nam ta svijetlost bude svjetlila i kroza svu vječnost. U poslanici sv. Pavao združuje Isusovo rođenje s Njegovim dolaskom na koncu svijeta i hoće da nas i na ovaj svečan dan opomene, da se trijeznim, pravednim i pobožnim življenjem uvijek spremamo na smrt i sud. U evanđelju je pak opisana sva ljepota današnjeg dana. Ako ti u prsima kuca kršćansko srce, ne ćeš ga slušati ili pročitati bez ganuća i uzbuđenja. — Prikazna molitva govori o čudesnoj izmjeni: Bog je postao čovjek, da čovjek postane sličan Bogu. A kad se više približujemo Kristu nego li onda kad se On rodio u našoj duši, kad Mu u sv. pričesti postanemo jaslce? Sretan li trenutak sv. pričesti! Slična mu je samo sreća Betlehemske noći. A zapravo je to sve jedna sreća, ta Betlehem i znači hrvatski »kuća kruha«. Od Isusa se onda nikad rastaviti, u Njegovu vječnu družbu doći — to je kršćaninu najvruća i jedina molba na današnji najljepši dan u najljepšem času iza sv. pričesti.

I. dío: PRIPRAVA.

1) PRISTUPNE MOLITVE I PJESME.

Pred oltarom se misnik prekriži (učini to, kršćanine, i ti kadgod vidiš ovdje znak †), a onda moli naizmjenice s poslužnikom, koji zastupa puk:

Sacerdos: † In nómine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen.

Introíbo ad altáre Dei.

Minister: Ad Deum, qui laetificat juventútem meam.

Ps. 42. S. Júdica me, Deus, et discérne causam meam de gente non sancta: ab hómine iníquo et dolóso érué me. M. Qula tu es, Deus, fortitúdo mea: quare me repulísti, et quare tristis incedó, dum affligit me inimícus?

S. Emitte lucem tuam et veritátem tuam: ipsa me deduxérunt, et adduxérunt in montem sanctum tuum et in tabernácula tua.

M. Et introíbo ad altáre Dei: ad Deum, qui laetificat juventútem meam.

S. Confitébor Tibi in cithara, Deus, Deus meus: quare tristis es, ánima mea, et quare contúrbas me?

M. Spera in Deo, quóniam adhuc confitébor illi: salutáre vultus mei, et Deus meus.

S. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.

M. Sicut erat in principio, et nunc, et semper: et in saecula saeculórum. Amen.

S. Introíbo ad altáre Dei.

Misnik: † U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.

Pristupit ću k oltaru Božjem
Poslužnik: K Bogu koji razveseljuje mladost moju.

M. Sudí mi, Bože, i rasudí parnicu moju s bezbožnim svijetom: oslobodi me od opaka i lukava čovjeka!

P. Jer si Ti, Bože, jakost moja: zašto si me dakle odbacio? Zašto idem tužan kad me muči neprijatelj?

M. Pošlji svjetlost svoju i istinu svoju: nek me one vode i dovedu na svetu goru Tvoju i u šatore Tvoje!

P. I pristupit ću k oltaru Božjem, k Bogu koji razveseljuje mladost moju.

M. Slavít ću Te uz kitaru, Bože, Bože moj: zašto si žalosna, dušo moja, i zašto me smućuješ?

P. Ufaj se u Boga, jer ću Ga još slaviti: On je spasenje moje i Bog moj.

M. Slava Ocu i Sínu i Duhu Svetomu.

P. Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vjeka vjekova. Amen.

M. Pristupit ću k oltaru Božjem.

M. Ad Deum, qui laetificat juventútem meam.

S. † Adjutórium nostrum in nómine Domini.

M. Qui fecit coelum et terram.

S. Confíteor Deo omnipoténti, ómnibus sanctis, et vobis, fratres: quia peccávi... Ideo precor... omnes sanctos et vos, fratres, oráre pro me...

M. Misereátur tui omnípotens Deus, et dimíssis peccatis tuis, perdúcat te ad vitam aetérnam.

S. Amen.

M. Confíteor Deo omnipoténti, beatae Mariae semper Virgini, beato Michaeli Archángelo, beato Joánni Baptistae, sanctis Apóstolis Petro et Paulo, ómnibus Sanctis, et tibi, pater: qula peccávi nimis cogitátione, verbo et ópere: mea culpa, mea culpa, mea máxima culpa. Ideo precor beátam Mariám semper Virginem, beátum Michaelém Archángelum, beátum Joánnem Baptistam, sanctos Apóstolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos et te, pater, oráre pro me ad Dóminum, Deum nostrum.

S. Misereátur vestri omnípotens Deus, et, dimíssis peccatis vestris, perdúcat vos ad vitam aetérnam.

M. Amen.

S. † Indulgéntiam, absolutió-

P. K Bogu koji razveseljuje mladost moju.

M. † Pomoć naša u imenu Gospodina.

P. Koji stvorí nebo i zemlju.

M. Ispovijedam se Bogu svemogućemu... svima svetima i vama, braćo, da sam sagriješio... Zato molim... sve svete i vas, braćo, da se molite za me...

P. Smilovao ti se svemogući Bog, otpustio ti grijehe tvoje i priveo te u život vječni.

M. Amen.

P. Ispovijedam se Bogu svemogućemu, blaženoj Mariji vazda Djevici, blaženom Mihovilu Arkandelu, blaženom Ivanu Krstitelju, svetim apostolima Petru i Pavlu, svima svetima i tebi, oče, da sam sagriješio mnogo mišlju, riječju i djelom: (triput se udari u prsi) moj grijeh, moj grijeh, moj preveliki grijeh. Zato molim blaženu Mariju vazda Djevicu, blaženoga Mihovila Arkandela, blaženoga Ivana Krstitelja, svete apostole Petra i Pavla, sve svete i tebe, oče, da se moliš za me pred Gospodinom Bogom našim.

M. Smilovao vam se svemogući Bog, otpustio vam grijehe vaše i priveo vas u život vječni.

P. Amen.

M. † Oproštenje, odrješenje i

nem et remissionem peccatorum nostrorum tribuat nobis omnipotens et misericors Dominus.

M. Amen.

S. Deus, tu conversus vivificabis nos.

M. Et plebs tua laetabitur in te.

S. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.

M. Et salutare tuum da nobis.

S. Domine, exaudi orationem meam.

M. Et clamor meus ad te veniat.

S. Dominus vobiscum.

M. Et cum spiritu tuo.

S. Oremus.

Uzlazeći k oltaru misnik tiho moli:

Ukloni od nas, molimo, Gospodine, opachine naše, da čistim srcem budemo dostojni ući u svetinju nad svetinjama. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molimo Te, Gospodine, da se dostojiš po zaslugama svetih Tvojih, kojih se moći ovdje nalaze (cjeliva oltar), oprostiti sve grijehe moje. Amen.

Ide na stranu poslanice, prekriži se i čita:

INTROITUS.

*

POČETNA PJESMA.

† Dominus dixit ad me: Filius meus es tu, ego hodie genui te.

Ps. Quare fremuerunt gentes: et populi meditati sunt inania?

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in saecula saeculorum. Amen.

otpuštenje grijeha naših podao nam svemogući i milosrdni Gospodin.

P. Amen.

M. Bože, obazri se na nas i oživiti ćeš nas.

P. I puk će se Tvoj veseliti u Tebi.

M. Pokaži nam, Gospodine, milosrde svoje.

P. I spasenje svoje daj nam.

M. Gospodine, usliši molitvu moju.

P. I vapaj moj k Tebi da dode.

M. Gospodin s vama.

P. I s duhom tvojim.

M. Pomolimo se.

Ponavlja se do psalma, pa na sredini oltara govori misnik naizmjenice s poslužnikom:

S. Kyrie, eleison.

M. Kyrie, eleison.

S. Kyrie, eleison.

M. Christe, eleison.

S. Christe, eleison.

M. Christe, eleison.

S. Kyrie, eleison.

M. Kyrie, eleison.

S. Kyrie, eleison.

Gloria in excelsis Deo. Et in terra pax hominibus bonae voluntatis. Laudamus te. Benedicimus te. Adoramus te. Glorificamus te. Gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam. Domine Deus, Rex coelestis, Deus Pater omnipotens. Domine Fili unigenite, Jesu Christi. Domine Deus, Agnus Dei, Filius Patris. Qui tollis peccata mundi, miserere nobis. Qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram. Qui sedes ad dexteram Patris, miserere nobis. Quoniam tu solus Sanctus. Tu solus Dominus. Tu solus Altissimus, Jesu Christe. † Cum Sancto Spiritu in gloria Dei Patris. Amen.

Misnik cjeliva oltar, okrene se k puku te ga pozdravi:

S. Dominus vobiscum.

M. Et cum spiritu tuo.

M. Gospodine, smiluj se.

P. Gospodine, smiluj se.

M. Gospodine, smiluj se.

P. Kriste, smiluj se.

M. Kriste, smiluj se.

P. Kriste, smiluj se.

M. Gospodine, smiluj se.

P. Gospodine, smiluj se.

M. Gospodine, smiluj se.

Slava Bogu na visini / i na zemlji mir ljudima dobre volje. / Hvalimo Te. / Blagoslivamo Te. / Klanjamo Ti se. / Slavimo Te. / Zahvaljujemo Ti radi velike slave Tvoje. / Gospodine Bože, Kralju nebeski, Bože, Oče svemogući. / Gospodine Sine jedinorođeni, Isuse Kriste. / Gospodine Bože, Jaganjče Božji, Sine Oca. / Koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj se nama. / Koji uzimaš grijehe svijeta, primi našu molitvu. / Koji sjediš o desnu Oca, smiluj se nama. / Jer Ti si jedini Svet. / Ti si jedini Gospodin. / Ti jedini Svevišnji, Isuse Kriste. / † Sa Svetim Duhom u slavi Boga Oca. Amen.

Misnik cjeliva oltar, okrene se k puku te ga pozdravi:

M. Gospodin s vama.

P. I s duhom tvojim.

Na strani poslanice čita:

COLLECTA.

*

POČETNA MOLITVA.

Orémus. Deus, qui hanc sacratissimam noctem veri luminis fecisti illustratione clarés-

Pomolimo se. Bože koji si ovu najsvetiju noć rasvijetlio sjajem pra-

cere: da, quaesumus; ut, cujus lucis mystéria in terra cognóvimus, ejus quoque gáudiis in caelo perfruámur. Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus: per ómnia saecula saeculórum.

M. Amen.

2) ČITANJA.

* ČITANJE POSLANICE bl. Pavla apostola Titu (2, 11-15):

Predragi! Pokaza se milost Boga Spasitelja našega svima ljudima učeći nas, da odričući se bezbožnosti i svjetovnih želja, trijezno i pravedno i pobožno živimo na ovome svijetu čekajući blaženo ufanje i dolazak slave velikoga Boga i Spasitelja našega Isusa Krista; koji je dao sama sebe za nas: da nas otkupi od svakog bezakonja i da očisti sebi narod izabrani, koji revnuje za dobra djela. Ovo govori i nutkuj: u Kristu Isusu Gospodinu našem.

M. Deo grátias.

GRADUALE.

Tecum princípium in die virtútis tuae: in splendóribus Sanctórum, ex útero ante lucíferum genui te. Dixit Dóminus Dómino meo: Sede a dextris meis: donec ponam inimícos tuos. scabéllum pedum tuórum.

Allelúja, allelúja. Dóminus dixit ad me: Filius meus est tu, ego hódie génui te. Allelúja.

Misnik prelazi na sredinu oltara i duboko sagnut tiho moli:

Očisti srce moje i usne moje, svemogući Bože; kako si usne Izaije proroka očistio ražarenim ugljenom, tako se dostoj mene blagim milosrđem svojom očistiti, da uzmožnem dostojno navijestiti sveto evanđelje Tvoje! Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Dostoj se, Gospodine, blagosloviti! Neka bude Gospodin u srcu mojemu i na usnama mojim da dostojno i prikladno navijestim njegovo evanđelje! Amen.

voga svijetla: daj, molimo, da i u nebu uživamo radosti onoga svijetla, kojega smo tajne spoznali na zemlji. Koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog: po sve vijeke vjekova.

P. Amen.

P. Bogu hvala.

* PJESMA IZA POSLANICE.

S Tobom je vlast u dan sile Tvoje; u sjaju svetih prije danih rodih Te iz krila svoga. Reče Gospodin Gospodinu mojemu: sjedi o desnu moju, dok položim neprijatelje Tvoje za podnožje nogama Tvojim.

Allelúja, allelúja. Gospodin mi reče: Ti si Sin moj, ja Te danas rodih. Allelúja.

Misnik ide na drugu stranu i čita evanđelje, a vjernici stoje uspravno:

S. Dóminus vobíscum.

M. Et cum spiritu tuo.

† SEQUENTIA S.ti EVANGELII * † SLIJEDI SV. EVANĐELJE
secúndum Lucam (2, 1—14).

M. Gloria Tibi, Dómine.

M. Gospodin s vama.

P. I s duhom tvojim.

† SLIJEDI SV. EVANĐELJE
po Luki (2, 1—14).

P. Slava Tebi, Gospodine.

U ono vrijeme: izide zapovijed od Cesara Augusta, da se piše sav svijet. Ovo je bio prvi popis, kad je upravljao Sirijom Cirin: i idahu svi, da se prijave svaki u svoj grad. Uzide tada i Josip iz Galileje iz grada Nazareta, u Judeju u grad Davidov, koji se zove Betlehem: jer bijaše iz doma i porodice Davidove, da se prijavi s Marijom zaručenom sebi ženom, koja je bila trudna. I dogodi se, kad bijahu ondje, ispuniše se dani, da ona porodi. I porodi Sina svoga prvorodenoga i povi ga u penice i položi ga u jaslje, jer im ne bijaše mjesta usvraštiu. A bijahu pastiri u onome kraju, koji su bdjeli i čuvali noćnu stražu kod svoga stada. I anđeo Gospodnji stade kraj njih i svjetlost ih Božja obasja i vrlo se prepadoše. I reče im Anđeo: nemojte se bojati! Jer vam se danas porodi Spasitelj, koji je Krist Gospodin, u gradu Davidovu. I eto vam znaka: Naći ćete Djetešce povito, gdje leži u jaslma. I ujedamput nade se s Anđelom mnoštvo vojske nebeske hvaleći Boga i govoreći: Slava Bogu na visini a na zemlji mir ljudima dobre volje.

M. Laus tibi, Christe.

P. Hvala Tebi, Kriste.

Iza evanđelja redovito slijedi

PROPOVIJED.

Bez nje ti, kršćanine, ne bi smjela proći nedjelja. A slušaj je kao tumačenje riječi Božje i svakako učini barem jednu dobru odluku za danas i za ovu sedmicu.

CREDO.

Credo in unum Deum, Patrem omnipoténtem, factórem coeli et terrae, visibíllum ómnium et invisibíllum. Et in unum Dóminum Jesum Christum, Filium Dei unigénitum. Et ex Patre natum ante ómnia saecula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Génitum, non factum, con-

VJEROVANJE.

Vjerujem u jednoga Boga, / Oca svemogućega, stvoritelja neba i zemlje, svega vidljivoga i nevidljivoga / I u jednoga Gospodina Isusa Krista, jedinorodenog Sina Božjega. / Koji je od Oca rođen prije svih vjekova. / Bog od Boga, svijetlo od svijetla, pravi Bog od pravog Boga. / Roden, ne

substantiálem Patri: per quem ómnia facta sunt. Qui propter nos hómines et propter nostram salutem descendit de coellis. Et incarnátus est de Spíritu Sancto ex María Virgine: Et homo factus est. Crucifixus étiám pro nobis sub Póntio Piláto passus et sepúltus est. Et resurrexit tértia die, secúndum Scriptúras. Et ascendit in coelum: sedet ad dexteram Patris. Et íterum ventúrus est cum glória iudicáre vivos et mórtuos: cuius regni non erit finis. Et in Spíritum Sanctum, Dóminum et vivificántem: qui ex Patre Filíoque procedit. Qui cum Patre et Filio simul adorátur et conglorificátur: qui locutus est per Prophétas. Et unam sanctam catholicam et apostólicam Ecclésiam. Confíteor unum baptísma in remissiónem peccatórum. Et exspécito resurrectiόνem mortuórum. † Et vitam ventúri saeculi. Amen.

II. dío: PRIKAZANJE.

Misnik cjeluje oltar, okreme se k puku te ga pozdravi:

S. Dóminus vobíscum.
M. Et cum spíritu tuo.
S. Oremus.

OFFERTORIUM.

Laeténtur caeli et exsúltet terra ante fáciem Dómini: quóniam venít.

PRINOS KRUAH I VINA.

Misnik otkrije kalež, uzdigne pliticu s hostijom i moli:
Primi, sveti Oče, svemogući vječni Bože, ovaj neokaljan prinos

stvoren, jednobitan s Ocem i po kojemu je sve učinjeno. / Koji je radi nas ljudi i radi našega spasenja sašao s neba. / (Ovdje poklekne.) I utjelovio se po Duhu Svetom iz Djevice Marije i postao čovjekom. / Raspet također za nas, mučen pod Poncijem Pilatom i pokopan. / I uskrsnuo treći dan, kako svjedoči sveto Pismo. / I užašao na nebo, sledi o desnu Oca. / I opet će doći sa slavom suditi žive i mrtve, i njegovu kraljevstvu neće biti konca. / I u Duha Svetoga, Gospodina koji daje život i izlazi od Oca i Sina. / Koji se s Ocem i Sinom skupa časti i slavi, koji je govorio po prorocima. / Vjerujem u jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu. / Priznajem jedno krštenje za oproštenje grijeha. / I očekujem uskrsnuće mrtvih. / † I život budućega vijeka. Amen.

M. Gospodin s vama.
P. I s duhom tvojim.
M. Pomolimo se.

* PRIKAZNA PJESMA.

Neka se vesele nebesa i neka se raduje zemlja pred licem Gospodina: jer je došao.

koji ja, nevrijedni sluga Tvoj, prinosim Tebi, živomu i pravomu Bogu svojemu, za nebrojene grijeha i uvrede i nemarnosti svoje i za sve prisutne, a i za sve vjerne kršćane žive i mrtve: da meni i njima bude na spasenje u život vječni. Amen.

Na strani poslanice ulijeva vino u kalež, pa blagoslovi i dodaje nekoliko kapi vode moleći:

Bože, koji si dostojanstvo ljudske naravi divno stvorio i još ga divnije obnovio, daj da po tajni ove vode i vina postanemo dionici Božanske naravi onoga koji se je udostojao biti dionikom naše ljudske naravi, Isus Krist, Sin Tvoj, Gospodin naš, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova. Amen.

Opet u sredini oltara uzdigne kalež s vinom i moli:

Prinosimo Ti, Gospodine, kalež spasenja moleći blagost Tvoju, da s ugodnim mirisom uzade pred lice Božanskog veličanstva Tvoga za spasenje naše i svega svijeta! Amen.

Pokrivši kalež sklonut moli:

Primi, Gospodine, nas duhom ponizne i srcem skrušene; i takva nek bude žrtva naša danas pred licem Tvojim, da Ti bude mila, Gospodine Bože!

Onda blagoslovi prikazane darove:

Dodi, Posvetitelju, svemogući vječni Bože, i blagoslovi ovaj prinos pripravljen svetom imenu Tvojemu!

Na strani poslanice misnik umivajući ruke govori (ps. 25):

Umivam u nevinosti ruke svoje, dok obilazim oltar Tvoj, Gospodine. Da glasno Tebe hvalim i pripovijedam sva čudesa Tvoja. Gospodine, zavollo sam krasotu doma Tvojega i mjesto gdje prebiva slava Tvoja: Ne daj, o Bože, da pogine s bezbožnima duša moja, i život moj s krvopljamama: Na rukama su njihovim zločinstva, i desnica im je puna mita. A ja hodam u nevinosti, izbavi me i smiluj se meni! Noga je moja na pravom putu, u skupštinama ću Te blagoslivati, Gospodine: Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu! Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.

Na sredini oltara sagnut moli:

Primi, sveto Trojstvo, ovaj prinos što Ti ga prikazujemo na spomen muke, uskrsnuća i uzašašća Isusa Krista Gospodina našega i na čast blažene Marije vazda Djevice i blaženoga Ivana Krstitelja i svetih apostola Petra i Pavla i ovih i svih svetih; neka njima bude na čast, a nama na spasenje, i neka se dostoje zagovarati nas na nebu oni kojih se mi spominjemo na zemlji. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Misnik cjeliva oltar, okrene se k puku i poziva ga:

S. Oráte, fratres: ut meum ac vestrum sacrificium acceptabile fiat apud Deum Patrem omnipotentem.

M. Molite, braćo, da moja i vaša žrtva bude prijatna Bogu Ocu svemogućemu.

Poslužnik u ime puka odgovori:

M. Suscipiat Dóminus sacrificium de manibus tuis ad laudem et glóriam nóminis sui, ad utilitatem quoque nostram, totíusque Ecclésiæ suæ sanctæ.

P. Neka primi Gospodin žrtvu iz ruku tvojih na hvalu i slavu imena svojega, a na korist našu i svekolike svete Crkve svoje.

Misnik tiho odgovori: Amen, i onda tiho moli

SECRETA.

* PRIKAZNA MOLITVA.

Neka Ti bude prijatan, molimo, Gospodine, prinos današnje svetkovine; da Tvojom milošću postanemo po ovoj svetotajstvenoj izmjeni slični Onomu, u kojemu je naša narav s Tobom sjedinjena, Koji s Tobom živi i kraljuje...

Zadnje riječi ove molitve govori na glas.

III dio: POSVEĆENJE.

PRAEFATIO.

*

SLAVOSPJEV.

S. Per ómnia sæcula saeculorum.

M. Amen.

S. Dóminus vobiscum.

M. Et cum spiritu tuo.

S. Sursum corda.

M. Habémus ad Dóminum.

M. Po sve vijeke vjekova.

P. Amen.

M. Gospodin s vama.

P. I s duhom tvojim.

M. Gore srca.

P. Imamo ih kod Gospodina.

S. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

M. Dignum et justum est.

S. Vere dignum et justum est, aequum et salutáre, nos tibi semper et ubique grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnípotens, aetérne Deus: Quia per incarnáti Verbi mystérium nova mentis nostrae óculis lux tuae claritátis infúlsit: ut dum visibiliter Deum cognóscimus, per hunc in invisibilem amórem rapíamur. Et ideo cum Angelis et Archángelis, cum Thronis et Dominationibus cumque omni militía caeléstis exércitus hymnum glóriæ tuæ cánimus, sine fine dicétes:

Sanctus, sanctus, sanctus Dóminus, Deus Sábaoth. Pleni sunt coeli et terra glória tua. Hosánna in excélsis. † Benedictus, qui venit in nómine Dómiñi. Hosánna in excélsis.

Molitva za Crkvu.

Tebe dakle, preblagi Oče, ponizno molimo i prosimo po Isusu Kristu, Sinu Tvojem, Gospodinu našem, da primiš i blagosloviš ove darove, ove poklone, ove svete neokaljane prinoše što Ti ih prikazujemo, prije svega za svetu Tvoju Crkvu katoličku, da je se dostojiš po svemu svijetu umiriti, čuvati, ujediniti i upravljati, zajedno sa slugom svojim Papom našim Pijom i s biskupom našim... i sa svim pravovjernima i priznavaocima katoličke i apostolske vjere.

Spomen živih.

Spomeni se, Gospodine, slugá i službenicá svojih.... (sjetimo se živih, za koje želimo posebno moliti) i svih prisutnih, kojih Ti

M. Zahvalimo Gospodinu Bogu našem.

P. Dostojno je i pravedno.

M. Uistinu je dostojno i pravedno, pravo i spasonosno, da vazda i svuda zahvaljujemo Tebi, Gospodine sveti, Oče svemogući, vječni Bože: Jer je po otajstvu utjelovljene Riječi očima našeg razuma zasjalo novo svijetlo Tvoje sjajnosti, te nas Bog, dok Ga u vidljivom obličju spoznavamo, priteže da ljubimo i nevidljive stvari. I zato s anđelima i arhangelima, s prijestoljima i gospodstvima i sa svim silama nebeske vojske pjesan slave Tvoje pjevamo bez prestanka govoreći:

Svet, svet, svet Gospodin Bog nad četama. Puna su nebesa i zemlja slave Tvoje. Hosana u visini.

† Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje. Hosana u visini.

poznaješ vjeru i znaš bogoljubnost, za koje Ti prinosimo ili koji Ti prinosе ovu žrtvu hvale za sebe i za sve svoje, za otkupljenje duša svojih i za spasenje i zdravlje svoje, i prikazuju svoje želje Tebi, Bogu vječnomu, živomu i pravomu.

U zajednici sa svetima.

Prinosimo ti ih u zajednici slaveći (presvetu noć) presveti dan, kad je blažena i netaknuta Djevica Marija ovom svijetu rodila Spasitelja i poštujući najprije spomen iste vazda Djevice Marije, Majke Boga i Gospodina našega Isusa Krista: Petra i Pavla, Andrije, Jakova, Filipa, Bartolomeja, Mateja, Šimuna i Tadeja, Lina, Kleta, Klementa, Ksista, Kornelija, Ciprijana, Lovre, Krizogona, Ivana i Pavla, Kuzme i Damjana i svih svetaca Tvojih. Po njihovim nam zaslugama i molitvama podaj da nas u svemu zakriljuje Tvoja zaštita. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Držeći ruke nad darovima moli:

Ovaj dakle prinos nas slugu Tvojih, a i cijele obitelji svoje, molimo, Gospodine, umilostivljen primi, naše dane vodi u svojem miru i daj da se izbavimo od vječnog osuđenja, a da se pribrojimo stadi izabranika Tvojih. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Blagosivajući darove:

Udostoj se, molimo Te, Bože, učiniti ovaj prinos u svemu blagoslovljen, primljen, odobren, duhovan i prijatan, da nam postane tijelo i krv preljubljenog Sina Tvojega, Gospodina našega Isusa Krista:

PRETVORBA KRUHA I VINA.

Koji uoči svoje muke uze kruh u svete i časne ruke svoje, i podignuvši oči prema nebu k Tebi, Bogu Ocu svojemu svemogućemu, zahvali Ti, blagoslovi, prelomi i dade učenicima svojim govoreći: Uzmite i jedite od ovoga svi, jer

OVO JE TIJELO MOJE.

(Sada tri puta zvoni. Poklonimo se Isusu, pogledajmo sv. hostiju što je misnik diže, i sa sv. Tomom recimo: »Gospodine moj i Bože moj!« 7 godina i 7 četrdesetica oprostjenja. — Tako i kod podizanja kaleža.)

Tako isto po večeri uze i ovaj preslavni kalež u svete i časne ruke svoje, iznova Ti zahvali, blagoslovi i dade učenicima svojim govoreći: Uzmite i pijte iz nje svi, jer

OVO JE KALEŽ KRVI MOJE NOVOGA I VJEČNOGA ZAVJETA, TAJNA VJERE, KOJA ĆE SE ZA VAS I ZA MNOGE PROLITI NA OTPUŠTENJE GRIJEHA.

Kolikogod puta budete oyo činili, na moju uspomenu činite.

Spominjanje otkupljenja.

Zato spominjući se, Gospodine, mi sluge Tvoje, a i sveti narod Tvoj, blažene muke, kao i uskrsnuća od mrtvih i slavnoga uzašašća na nebo istoga Krista, sina Tvojega, Gospodina našega, prinosimo preslavnom veličanstvu Tvojemu od Tvojih poklona i darova čistu žrtvu, svetu žrtvu, neokaljanu žrtvu, sveti kruh vječnog života i kalež vječnog spasenja.

Na ove žrtvene darove dostoj se svrnuti milostiv i vedar pogled i mlo ih primiti, kao što si se dostojao milostivo primiti darove sluge svoga pravednoga Abela i žrtvu patrijarhe našega Abrahama i žrtvu koju Ti prinese veliki svećenik Tvoj Melkisedeh, svetu žrtvu, neokaljan prinos.

Duboko sagnut moli, pa onda cjeliva oltar:

Smjerno Te molimo, svemogući Bože, zapovijedi da ruke anđela Tvoga odnesu ovu žrtvu na uzvišeni oltar Tvoj pred Božansko veličanstvo Tvoje, da se svi koji se od ovoga oltara pričestimo i uzblagujemo presveto tijelo i krv Sina Tvoga, napunimo svakoga nebeskoga blagoslova i milosti. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Spomen mrtvih.

Spomeni se, Gospodine, i sluga i službenica svojih, koji su otišli pred nama sa znamenjem vjere i počivaju u snu mira. (Sjetimo se napose svojih dragih pokojnika!) Udijeli, molimo, Gospodine, njima i svima koji u Kristu počivaju, mjesto rashlade, svjetlosti i mira! Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molitva za nas.

Nobis quoque peccatoribus... (Govoreći ove riječi na glas misnik se udari u prsi:) I nama grešnicima, slugama Tvojim, koji se uzdamo u mnoštvo smilovanja Tvojih, dostoj se dati kakav dio i zajednicu s Tvojim svetim apostolima i mučenicima: s Ivanom, Stjepanom, Matijom, Barnabom, Ignacijem, Aleksandrom, Marcellinom, Petrom, Felicitom, Perpetuom, Agatom, Lucijom, Agnezom, Cecilijom, Anastazijom, i sa svim svetima svojim. Pusti nas, molimo, u njihovu družbu ne gledajući na zasluge naše, nego samo na Tvoje milosrde. Po Kristu Gospodinu našem.

Po kojemu, Gospodine, sva ova dobra vazda stvaraš, posvećuješ, oživljuješ, blagosivlješ i udijeljuješ nama.

Po Njemu i s Njime i u Njemu je Tebi Bogu Ocu svemogućemu, u jedinstvu Duha Svetoga, svaka čast i slava! (Nastavi na glas:)

IV. dio: PRIČEST.

PATER NOSTER.

OČE NAŠ I LOMLJENJE KRUHA.

S. Per ómnia saecula saeculorum.

M. Amen.

S. Orémus. Praeceptis salutáribus móniti. et divína institutióne formáti. audémus dicere:

Pater noster, qui es in coelis: Sanctificétur nomen tuum: Advéniat regnum tuum: Fiat volúntas tua, sicut in caelo, et in terra. Panem nostrum cotidiánum da nobis hódie: Et dimítte nobis débíta nostra, sicut et nos dimítтимus debítóribus nostris. Et ne nos indúcas in tentatiónem.

M. Sed libera nos a malo.

Misnik odgovori tiho: Amen i nastavi:

Izbavi nas, molimo, Gospodine, od svih zala prošlih, sadanjih i budućih, te po zagovoru blažene i slavne vazda Djevice Bogorodice

M. Po sve vijeke vjekova.

P. Amen.

M. Pomolimo se. Spasonosnim zapovijedima potaknuti i Božanskom naukom poučeni usudujemo se govoriti:

Oče naš, koji lesi na nebesima, sveti se ime Tvoje, dodi kraljevstvo Tvoje, budi volja Tvoja kako na nebu tako i na zemlji. Kruh naš svagdanji daj nam danas, i otpusti nam duge naše kako i mi otpuštamo dužnicima našim, i ne uvedi nas u napašt.

P. Nego izbavi nas od zla.

Marlje i blaženih apostola Tvojih Petra i Pavla, Andrije i svih svetih (prekriži se pliticom te ju cjeliva) † daj milostivo mir dnevima našim, da pomoću milosrda Tvoga budemo od grijeha vazda slobodni i od svakoga uznemirenja sigurni!

Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu, Sinu Tvomu, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog.

Govoreći ove riječi misnik razlomi hostiju u tri dijela, pa nastavi na glas:

S. Per ómnia saecula saeculorum.

M. Amen.

S. Pax Dómini sit semper vobiscum.

M. Et cum spíritu tuo.

M. Po sve vijeke vjekova.

P. Amen.

M. Mir Gospodnji neka bude vazda s vama.

P. I s duhom tvojim.

Onda najmanji dio hostije spusti u kalež s riječima:

Ovo miješanje i posvećenje tijela i krvi Gospodina našega Isusa Krista neka bude nama koji ga primamo, za život vječni! Amen.

Udarajući se tri puta u prsi govori na glas:

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: miserére nobis.

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: miserére nobis.

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: dona nobis pacem.

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj nam se.

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj nam se!

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, daruj nam mir!

Molitva za mir.

Gospodine Isuse Kriste, koji si rekao apostolima svojim: »Mir vam svoj ostavljam, mir vam svoj dajem«, ne gledaj na grijehe moje nego na vjeru Crkve svoje, i dostoj se nju po volji svojoj umiriti i ujediniti! Koji živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Molitve prije pričesti.

Gospodine Isuse Kriste, Sine Boga živoga, koji si po volji Očevoj uz sudjelovanje Duha Svetoga smrću svojom oživio svijet, oslobodi me ovim presvetim tijelom i krvlju svojom od svih grijeha mojih i od svakoga zla! Daj mi da se vazda držim zapovijedi Tvo-

jiš, i ne dopusti da se ikada odijelim od Tebe! Koji s istim Bogom Ocem i Duhom Svetim živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Primanje Tijela Tvoga, Gospodine Isuse Kriste, koje se ja nedostojan usudujem blagovati, neka mi ne bude na sud i osuđenje, već neka mi po blagosti Tvojoi čuva dušu i tijelo i liječi od grijeha. Koji živiš i kraljuješ s Bogom Ocem u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova. Amen.

PRIČEST MISNIKA I VJERNIKA.

Poklekne, uzme u ruke sv. hostiju i govori:

Kruh ću nebeski uzeti i ime ću Gospodnje prizvati.

Udarajući se u prsi moli na glas tri puta:

Dómine, non sum dignus, ut intres sub tectum meum: sed tantum dic verbo, et sanábitur ánima mea.

Gospodine, nisam dostojan da uniđeš pod krov moj, nego samo reci riječ i ozdravit će duša moja.

Prekriži se i pričesti se sa sv. Tijelom:

Tijelo Gospodina našega Isusa Krista čuvalo dušu moju za život vječni. Amen.

Što da uzvratim Gospodinu za sve što mi je učinio? Kalež ću spasenja uzeti i ime ću Gospodnje prizvati. Hvaleći prizvat ću Gospodina i od svojih ću se neprijatelja osloboditi.

Prekriži se i pričesti se sa sv. Krvlju:

Krv Gospodina našega Isusa Krista čuvala dušu moju za život vječni! Amen.

Ako možeš, kršćanine, sad se pričesti! Pobožno prati sv. Misu, pa se možeš pričestiti bez posebnih pripravnih molitava. Vjernici govore: **Ispovijedam se...** a misnik: **Smilovao vam se...** † **Oproštenje...** (sve kao na početku mise).

Onda misnik okrenut k puku pokazuje sv. česticu i govori:

S. **Ecce Agnus Dei, ecce, qui tollit peccáta mundi.**

Dómine, non sum dignus...

Corpus Dómini nostrí Jesu Christi custódiat ánimam tuam in vitám aetérnam. Amen.

M. **Evo Jaganjac Božji, evo koji uzima grijeha svijeta.**

Gospodine, nisam dostojan... (tri puta kao gore.)

Tijelo Gospodina našega Isusa Krista čuvalo dušu tvoju za život vječni. Amen.

(Ako ne možeš stvarnim, pričesti se barem duhovnim načinom: pobudi u srcu živu želju da primiš Isusa i Njegovu milost te izmoli pobožno gornje molitve! Bez pričesti je sv. Misa zapravo manjkava.)

Dok ispire kalež vinom i vodom, misnik tiho moli:

Što smo ustima blagovali, Gospodine, daj da čistim srcem primimo i neka nam vremeniti dar bude neprestani lijek!

Tijelo Tvoje, Gospodine, koje sam blagovao, i krv koju sam pio, neka prione uz srce moje; i ne daj da ostane griješna ljaga u meni, koga su okrijepila čista i sveta otajstva. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Pokrivši kalež na strani poslanice čita:

COMMUNIO.

In splendóribus Sanctórum, ex útero ante luciferum génuí te.

*

PRIČESNA PJESMA.

U sjaju svetih prije danice rodiš Te iz krila svoga.

Opet na sredini cjeliva oltar, okrene se k puku i pozdravi:

S. **Dóminus vobiscum.**

M. **Et cum spíritu tuo.**

M. **Gospodin s vama.**

P. **I s duhom tvojim.**

Na strani poslanice moli:

POSTCOMMUNIO.

Oremus. Da nobis, quaesumus, Domine, Deus noster: ut, qui Nativitatem Domini nostri Jesu Christi mysteriis nos frequentare gaudemus; dignis conversationibus ad ejus mereamur pervenire consortium. Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus: per omnia saecula saeculorum.

M. Amen.

*

POPRIČESNA MOLITVA.

Pomolimo se. Daj nam, molimo, Gospodine, Bože naš, da mi koji radosna srca u otajstvu obnavljamo Porodenje Gospodina našega Isusa Krista, dostojnim vladanjem zaslužimo doći u Njegovu družbu. Koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova. P. Amen.

* OTPUST I BLAGOSLOV.

Opet na sredini cjeliva oltar, okrene se k puku i pozdravi:

S. **Dóminus vobiscum.**

M. **Et cum spíritu tuo.**

S. **Ite missa est.**

M. **Deo grátias.**

M. **Gospodin s vama.**

P. **I s duhom Tvojim.**

M. **Idite, Misa je svršila.**

P. **Bogu hvala.**

Prignut moli na sredini oltara:

Neka Ti ugodna, sveto Trojstvo, bude služba sluge Tvoga, i
daj da žrtva, koju sam ja nedostojan prinio pred veličanstvo Tvoje,
bude Tebi prijatna, a meni i svima za koje sam je prinio, neka po
milosrđu Tvojem bude ponizna. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Ojeliva oltar, digne pogled, pokloni se križu
i blagoslovi puk, koji kleči:

S. Benedicat vos omnípotens
Deus, † Pater, et Filius, et
Spíritus Sanctus.

M. Amen.

M. Blagoslovlo vas svemogući
Bog, † Otac, i Sin, i Duh
Sveti.

P. Amen.

Zadnje evanđelje.

S. Dóminus vobiscum.

M. Et cum spíritu tuo.

S. † Initium sancti Evangélii
secúndum Joánnem.

M. Glória tibi, Dómine.

M. Gospodin s vama.

P. I s duhom tvojim.

M. † Početak svetog evanđelja
po Ivanu.

P. Slava Tebi, Gospodine.

M. U početku bijaše Riječ i Riječ bijaše u Boga i Bog bijaše Riječ.
Ova bijaše u početku kod Boga. Sve je po njoj postalo i bez nje
ništa nije postalo što je postalo. U njoj bijaše život i život bijaše
svijetlo ljudima. I svijetlo svijetli u tami, i tama ga ne obuze.
Poslan bi čovjek od Boga, komu bijaše ime Ivan. Ovaj dode sa
svjedočanstvom da svjedoči za svijetlo, da svi vjeruju po njemu.
On ne bijaše svijetlo, nego da svjedoči za svijetlo. Bijaše svijetlo
istinito, koje obasjava svakog čovjeka koji dolazi na ovaj svijet.
Na svijetu bijaše i svijet je po njemu postao, a svijet ga ne
upozna. K svojim dade i svoji ga ne primiše. A koji ga pri-
miše, dade im vlast da budu djeca Božja, onima koji vjeruju u
ime Njegovo, koji nisu rođeni ni od krvi, ni od volje tjelesne,
ni od volje muževljeve, nego od Boga. (Ovdje poklekne.)
I Riječ je tijelom postala i prebivala među nama, i
vidjesmo slavu Njegovu, slavu kao jedinorođenoga od Oca, puna
milosti i istine.

M. Deo grátias.

I P. Bogu hvala.

Iza tihe sv. Mise misnik s pukom moli tri puta **Zdravo Marijo**,
jedamput **Zdravo Kraljice**, jednu molitvu za uzvišenje sv. Crkve i
drugu za zagovor sv. Mihovila. Na koncu tri puta reče: Presveto
Srce Isusovo, a puk odgovori: **Smiluj nam se!**

Druga Božićna misa: Zornica.

Zbor kod sv. Anastazije.

Zornica je puna zore i svijetla. Nekada su pogani u
ovaj dan slavili sunce, kad je pobijedilo tamu i počelo rasti. Isus
je naše duhovno sunce, kako spominjemo već u početnoj pje-
smi. A Isus mora da bude, kako kaže molitva, i svijetlo našim
djelima, pa moramo da odbacimo djelo tame, da se ostavimo gri-
jeha. Ljubimo Boga, vratimo Mu ljubav za ljubav, koju nam je Bog
osobito pokazao, kako u poslanici spominje sv. Pavao, kad
nam je dao Jedinorođenoga Sina svoga. Osobito je veselo e van-
delje o poklonu pastira. A s pastirima moramo i mi poći da se
poklonimo Božjemu Djejetu i da Mu prinesemo svaki svoj dar,
što ko ima najljepše. A ne će milo Dijete ni nas otpustiti pra-
zne. Svima, koji su dobre volje, dat će mir, pače Kralja mira sa-
moga, dat će sama sebe. Nikad nije sv. pričest tako lijepa kao na
Božić. Nekoć je bila kršćanima pod grijeh zapovijedena kao i o
Uskrsu, i žalosno je što po našim krajevima baš na ovaj blagdan
najmanje svijeta pristupa sv. sakramentima. A samo pričešćeni
vjernici mogu moliti lijepu popričesnu molitvu ove Mise.

O sv. Anastaziji, koju spominjemo u ovoj sv. Misi, jer
je na ovaj dan bila mučena i jer se nekoć u Rimu samo u njezinoj
crkvi držala druga Božićna Misa, rimski nam martirologij pripo-
vijeda ovo: »Danas isto rođendan (za nebo) svete Anastazije, koja
je za Dioklecijanovu vladanja najprije od svoga muža. Publija
podnijela težak i okrutan zatvor, u kojemu ju je utješio i ohrabrio
Kristov priznavaoc Herisogon; a zatim je bila opet dugim tamno-
vanjem mučena od Florija, namjesnika Ilirije; i na koncu su joj
nategnute ruke i noge vezali uz kolce i oko nje užegli oganj i
tako završi mučeništvo na otoku Palmariji, kamo je bila izagnana
sa dvjesto ljudi i sedamdeset žena, koji se svi na razne načine
mučeni proslaviše mučeništvom.« Ovu veliku mučenicu, skupa sa
četiri velike, spominjemo svaki dan u sv. Misi, a nama je sv. A-
nastazija ili Stošija još posebno draga, jer se pepeo njezinog sve-
tog tijela čuva u stolnoj crkvi u Zadru.

SVETA MISA SE MOLI KAO I. BOŽIČNA MISA (vidi str. 16).

osim ovih promjenljivih dijelova (označenih sa *):

INTROITUS.

*

POČETNA PJESMA.

† Lux fulgēbit hódie super
nos: quia natus est nobis Dó-
minus: et vocābitur Admirábi-

† Svjetlost će danas
sjati nad nama, jer nam
se rodio Gospodin. Ime mu je

lis, Deus, Princeps pacis, Pater futuri saeculi: cuius regni non erit finis.

Ps. Dominus regnavit, decorem indutus est: indutus est Dominus fortitudinem, et praecinxit se.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in saecula saeculorum. Amen.

COLLECTA.

Orémus. Da nobis, quaesumus omnipotens Deus: ut, qui nova incarnati Verbi tui luce perfundimur; hoc in nostro resplendeat opere, quod per fidem fulget in mente. Per eundem Dominum...

Da, quaesumus, omnipotens Deus: ut, qui beatæ Anastasiæ Mártiris tuæ sollémnia cólimus; ejus apud te patrocinia sentiámus. Per Dominum...

* ČITANJE POSLANICE bl. Pavla apostola Titu (3, 4-7):

Predragi: Pokazase dobrota i čovjekoljublje Spasitelja našega Boga; ne za djela pravde, koja mi učinismo, nego po svome milosrđu spasi nas u kupelji preporođenja i obnove Duha Svetoga, kojega izli na nas obilno po Isusu Kristu Spasitelju našem: da opravdani milošću Njegovom budemo po ufanju baštinici vječnoga života, u Kristu Isusu Gospodinu našem.

GRADUALE.

Benedictus, qui venit in nomine Domini: Deus Dominus, et illuxit nobis. A Domino factum est istud: et est mirabile in oculis nostris.

Allelúja, allelúja. Dominus regnavit, decorem induit: in-

divni, Bog, Knez mira, Otac budućega vijeka. Njegovu kraljevstvu neće biti konca.

Ps. Gospodin kraljuje zaogrnut veličanstvom; odjenuo se je Gospodin i opasao jakošću.

Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu. Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova, Amen.

POČETNA MOLITVA.

Pomolimo se. Obasjani novom svjetlošću utjelovljene Tvoje Riječi molimo, svemoguć Bože, daj nam da u našim djelima otsijeva ona svjetlost, koja nam po vjeri sjaji u duši. Po istom Gospodinu...

Daj, molimo, svemoguć Bože, da mi koji slavimo blagdan blažene Anastasije, mučenice Tvoje, osjetimo njezinu zaštitu kod Tebe. Po Gospodinu...

* PJESMA IZA POSLANICE.

Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje; Bog je Gospodin. On nam je zasljao. Gospodin je ovo učinio i divno je u očima našim.

Alleluja, alleluja. Gospodin kraljuje zaogrnut veličanstvom;

dukt Dominus fortitudinem, et praecinxit se virtute. Allelúja.

† SEQUENTIA S. I EVANGELII * † SLIJEDI SV. EVANGELJE

secundum Lucam (2, 15-20).

M. Glória tibi, Dómine.

U ono vrijeme: Pastiri govorahu jedan drugome: Hajdemo do Betlehema, da vidimo to što se dogodilo, što nam je Gospodin objavio. I dođoše hitno: i nadoše Mariju i Josipa i Djetesce, gdje leži u jaslama. A kad vidješe, javiše što im je bilo rečeno o Djetescu ovome. I svi koji čuše, divljahu se tome što im rekoše pastiri. A Marija je čuvala sve ove riječi i razmišljala o njima u srcu svome. I vratiše se pastiri slaveći i hvaleći Boga za sve što čuše i vidješe, kao što im je kazano.

OFFERTORIUM.

Deus firmavit orbem terrae, qui non commovēbitur: parata sedes tua, Deus, ex tunc, a saeculo tu es.

SECRETA.

Molimo, Gospodine, da naši darovi budu prikladni tajnama današnjeg Rodenja i da nam vazda donose mir, pa kako je isti čovjek koji je danas rođen zasljao ujedno i kao Bog, tako neka nam ova zemaljska dobra udijele što je nebesko. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu...

Primi, molimo, Gospodine, darove dostojno prikazane i dopusti, da zagovorom zasluga blažene Anastasije, mučenice Tvoje, promiču naše spasenje. Po Gospodinu našem Isusu Kristu.

COMMUNIO.

Exsulta, filia Sion, lauda, filia Jerúsalem: ecce, Rex tuus venit sanctus et Salvator mundi.

POSTCOMMUNIO.

Hujus nos, Dómine, sacramenti semper novitas natális instāuret: cuius Nativitas singularis humanam réppulit vestustatem. Per eundem Dominum...

odjenuo se Gospodin jakošću i opasao snagom. Alleluja.

† SEQUENTIA S. I EVANGELII * † SLIJEDI SV. EVANGELJE

secundum Lucam (2, 15-20).

P. Slava Tebi, Gospodine.

U ono vrijeme: Pastiri govorahu jedan drugome: Hajdemo do Betlehema, da vidimo to što se dogodilo, što nam je Gospodin objavio. I dođoše hitno: i nadoše Mariju i Josipa i Djetesce, gdje leži u jaslama. A kad vidješe, javiše što im je bilo rečeno o Djetescu ovome. I svi koji čuše, divljahu se tome što im rekoše pastiri. A Marija je čuvala sve ove riječi i razmišljala o njima u srcu svome. I vratiše se pastiri slaveći i hvaleći Boga za sve što čuše i vidješe, kao što im je kazano.

PRIKAZNA PJESMA.

Gospodin je utvrdilo krug zemaljski i neće se pomaknuti. Pripravljeno je prijestolje Tvoje, Gospodine, oduvijek; od vjeka si Ti.

* PRIKAZNA MOLITVA.

Molimo, Gospodine, da naši darovi budu prikladni tajnama današnjeg Rodenja i da nam vazda donose mir, pa kako je isti čovjek koji je danas rođen zasljao ujedno i kao Bog, tako neka nam ova zemaljska dobra udijele što je nebesko. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu...

Primi, molimo, Gospodine, darove dostojno prikazane i dopusti, da zagovorom zasluga blažene Anastasije, mučenice Tvoje, promiču naše spasenje. Po Gospodinu našem Isusu Kristu.

COMMUNIO.

Exsulta, filia Sion, lauda, filia Jerúsalem: ecce, Rex tuus venit sanctus et Salvator mundi.

POSTCOMMUNIO.

Hujus nos, Dómine, sacramenti semper novitas natális instāuret: cuius Nativitas singularis humanam réppulit vestustatem. Per eundem Dominum...

* PRIKAZNA MOLITVA.

Molimo, Gospodine, da naši darovi budu prikladni tajnama današnjeg Rodenja i da nam vazda donose mir, pa kako je isti čovjek koji je danas rođen zasljao ujedno i kao Bog, tako neka nam ova zemaljska dobra udijele što je nebesko. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu...

Primi, molimo, Gospodine, darove dostojno prikazane i dopusti, da zagovorom zasluga blažene Anastasije, mučenice Tvoje, promiču naše spasenje. Po Gospodinu našem Isusu Kristu.

COMMUNIO.

Exsulta, filia Sion, lauda, filia Jerúsalem: ecce, Rex tuus venit sanctus et Salvator mundi.

POSTCOMMUNIO.

Hujus nos, Dómine, sacramenti semper novitas natális instāuret: cuius Nativitas singularis humanam réppulit vestustatem. Per eundem Dominum...

* PRIKAZNA MOLITVA.

Molimo, Gospodine, da naši darovi budu prikladni tajnama današnjeg Rodenja i da nam vazda donose mir, pa kako je isti čovjek koji je danas rođen zasljao ujedno i kao Bog, tako neka nam ova zemaljska dobra udijele što je nebesko. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu...

Primi, molimo, Gospodine, darove dostojno prikazane i dopusti, da zagovorom zasluga blažene Anastasije, mučenice Tvoje, promiču naše spasenje. Po Gospodinu našem Isusu Kristu.

COMMUNIO.

Exsulta, filia Sion, lauda, filia Jerúsalem: ecce, Rex tuus venit sanctus et Salvator mundi.

POSTCOMMUNIO.

Hujus nos, Dómine, sacramenti semper novitas natális instāuret: cuius Nativitas singularis humanam réppulit vestustatem. Per eundem Dominum...

* PRIKAZNA MOLITVA.

Molimo, Gospodine, da naši darovi budu prikladni tajnama današnjeg Rodenja i da nam vazda donose mir, pa kako je isti čovjek koji je danas rođen zasljao ujedno i kao Bog, tako neka nam ova zemaljska dobra udijele što je nebesko. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu...

Primi, molimo, Gospodine, darove dostojno prikazane i dopusti, da zagovorom zasluga blažene Anastasije, mučenice Tvoje, promiču naše spasenje. Po Gospodinu našem Isusu Kristu.

COMMUNIO.

Exsulta, filia Sion, lauda, filia Jerúsalem: ecce, Rex tuus venit sanctus et Salvator mundi.

POSTCOMMUNIO.

Hujus nos, Dómine, sacramenti semper novitas natális instāuret: cuius Nativitas singularis humanam réppulit vestustatem. Per eundem Dominum...

* PRIKAZNA MOLITVA.

Molimo, Gospodine, da naši darovi budu prikladni tajnama današnjeg Rodenja i da nam vazda donose mir, pa kako je isti čovjek koji je danas rođen zasljao ujedno i kao Bog, tako neka nam ova zemaljska dobra udijele što je nebesko. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu...

Primi, molimo, Gospodine, darove dostojno prikazane i dopusti, da zagovorom zasluga blažene Anastasije, mučenice Tvoje, promiču naše spasenje. Po Gospodinu našem Isusu Kristu.

COMMUNIO.

Exsulta, filia Sion, lauda, filia Jerúsalem: ecce, Rex tuus venit sanctus et Salvator mundi.

POSTCOMMUNIO.

Hujus nos, Dómine, sacramenti semper novitas natális instāuret: cuius Nativitas singularis humanam réppulit vestustatem. Per eundem Dominum...

* PRIKAZNA MOLITVA.

Molimo, Gospodine, da naši darovi budu prikladni tajnama današnjeg Rodenja i da nam vazda donose mir, pa kako je isti čovjek koji je danas rođen zasljao ujedno i kao Bog, tako neka nam ova zemaljska dobra udijele što je nebesko. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu...

Primi, molimo, Gospodine, darove dostojno prikazane i dopusti, da zagovorom zasluga blažene Anastasije, mučenice Tvoje, promiču naše spasenje. Po Gospodinu našem Isusu Kristu.

COMMUNIO.

Exsulta, filia Sion, lauda, filia Jerúsalem: ecce, Rex tuus venit sanctus et Salvator mundi.

POSTCOMMUNIO.

Hujus nos, Dómine, sacramenti semper novitas natális instāuret: cuius Nativitas singularis humanam réppulit vestustatem. Per eundem Dominum...

* PRIKAZNA MOLITVA.

Molimo, Gospodine, da naši darovi budu prikladni tajnama današnjeg Rodenja i da nam vazda donose mir, pa kako je isti čovjek koji je danas rođen zasljao ujedno i kao Bog, tako neka nam ova zemaljska dobra udijele što je nebesko. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu...

Primi, molimo, Gospodine, darove dostojno prikazane i dopusti, da zagovorom zasluga blažene Anastasije, mučenice Tvoje, promiču naše spasenje. Po Gospodinu našem Isusu Kristu.

COMMUNIO.

Exsulta, filia Sion, lauda, filia Jerúsalem: ecce, Rex tuus venit sanctus et Salvator mundi.

POSTCOMMUNIO.

Hujus nos, Dómine, sacramenti semper novitas natális instāuret: cuius Nativitas singularis humanam réppulit vestustatem. Per eundem Dominum...

* PRIKAZNA MOLITVA.

Molimo, Gospodine, da naši darovi budu prikladni tajnama današnjeg Rodenja i da nam vazda donose mir, pa kako je isti čovjek koji je danas rođen zasljao ujedno i kao Bog, tako neka nam ova zemaljska dobra udijele što je nebesko. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu...

Primi, molimo, Gospodine, darove dostojno prikazane i dopusti, da zagovorom zasluga blažene Anastasije, mučenice Tvoje, promiču naše spasenje. Po Gospodinu našem Isusu Kristu.

COMMUNIO.

Exsulta, filia Sion, lauda, filia Jerúsalem: ecce, Rex tuus venit sanctus et Salvator mundi.

POSTCOMMUNIO.

Hujus nos, Dómine, sacramenti semper novitas natális instāuret: cuius Nativitas singularis humanam réppulit vestustatem. Per eundem Dominum...

* PRIKAZNA MOLITVA.

Molimo, Gospodine, da naši darovi budu prikladni tajnama današnjeg Rodenja i da nam vazda donose mir, pa kako je isti čovjek koji je danas rođen zasljao ujedno i kao Bog, tako neka nam ova zemaljska dobra udijele što je nebesko. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu...

Primi, molimo, Gospodine, darove dostojno prikazane i dopusti, da zagovorom zasluga blažene Anastasije, mučenice Tvoje, promiču naše spasenje. Po Gospodinu našem Isusu Kristu.

COMMUNIO.

Exsulta, filia Sion, lauda, filia Jerúsalem: ecce, Rex tuus venit sanctus et Salvator mundi.

POSTCOMMUNIO.

Hujus nos, Dómine, sacramenti semper novitas natális instāuret: cuius Nativitas singularis humanam réppulit vestustatem. Per eundem Dominum...

* PRIKAZNA MOLITVA.

Molimo, Gospodine, da naši darovi budu prikladni tajnama današnjeg Rodenja i da nam vazda donose mir, pa kako je isti čovjek koji je danas rođen zasljao ujedno i kao Bog, tako neka nam ova zemaljska dobra udijele što je nebesko. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu...

Primi, molimo, Gospodine, darove dostojno prikazane i dopusti, da zagovorom zasluga blažene Anastasije, mučenice Tvoje, promiču naše spasenje. Po Gospodinu našem Isusu Kristu.

COMMUNIO.

Exsulta, filia Sion, lauda, filia Jerúsalem: ecce, Rex tuus venit sanctus et Salvator mundi.

POSTCOMMUNIO.

Hujus nos, Dómine, sacramenti semper novitas natális instāuret: cuius Nativitas singularis humanam réppulit vestustatem. Per eundem Dominum...

* PRIKAZNA MOLITVA.

Molimo, Gospodine, da naši darovi budu prikladni tajnama današnjeg Rodenja i da nam vazda donose mir, pa kako je isti čovjek koji je danas rođen zasljao ujedno i kao Bog, tako neka nam ova zemaljska dobra udijele što je nebesko. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu...

Primi, molimo, Gospodine, darove dostojno prikazane i dopusti, da zagovorom zasluga blažene Anastasije, mučenice Tvoje, promiču naše spasenje. Po Gospodinu našem Isusu Kristu.

COMMUNIO.

Exsulta, filia Sion, lauda, filia Jerúsalem: ecce, Rex tuus venit sanctus et Salvator mundi.

POSTCOMMUNIO.

Hujus nos, Dómine, sacramenti semper novitas natális instāuret: cuius Nativitas singularis humanam réppulit vestustatem. Per eundem Dominum...

* PRIKAZNA MOLITVA.

Molimo, Gospodine, da naši darovi budu prikladni tajnama današnjeg Rodenja i da nam vazda donose mir, pa kako je isti čovjek koji je danas rođen zasljao ujedno i kao Bog, tako neka nam ova zemaljska dobra udijele što je nebesko. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu...

Primi, molimo, Gospodine, darove dostojno prikazane i dopusti, da zagovorom zasluga blažene Anastasije, mučenice Tvoje, promiču naše spasenje. Po Gospodinu našem Isusu Kristu.

COMMUNIO.

Exsulta, filia Sion, lauda, filia Jerúsalem: ecce, Rex tuus venit sanctus et Salvator mundi.

POSTCOMMUNIO.

Hujus nos, Dómine, sacramenti semper novitas natális instāuret: cuius Nativitas singularis humanam réppulit vestustatem. Per eundem Dominum...

* PRIKAZNA MOLITVA.

Molimo, Gospodine, da naši darovi budu prikladni tajnama današnjeg Rodenja i da nam vazda donose mir, pa kako je isti čovjek koji je danas rođen zasljao ujedno i kao Bog, tako neka nam ova zemaljska dobra udijele što je nebesko. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu...

Primi, molimo, Gospodine, darove dostojno prikazane i dopusti, da zagovorom zasluga blažene Anastasije, mučenice Tvoje, promiču naše spasenje. Po Gospodinu našem Isusu Kristu.

COMMUNIO.

Exsulta, filia Sion, lauda, filia Jerúsalem: ecce, Rex tuus venit sanctus et Salvator mundi.

POSTCOMMUNIO.

Hujus nos, Dómine, sacramenti semper novitas natális instāuret: cuius Nativitas singularis humanam réppulit vestustatem. Per eundem Dominum...

* PRIKAZNA MOLITVA.

Molimo, Gospodine, da naši darovi budu prikladni tajnama današnjeg Rodenja i da nam vazda donose mir, pa kako je isti čovjek koji je danas rođen zasljao ujedno i kao Bog, tako neka nam ova zemaljska dobra udijele što je nebesko. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu...

Primi, molimo, Gospodine, darove dostojno prikazane i dopusti, da zagovorom zasluga blažene Anastasije, mučenice Tvoje, promiču naše spasenje. Po Gospodinu našem Isusu Kristu.

COMMUNIO.

Exsulta, filia Sion, lauda, filia Jerúsalem: ecce, Rex tuus venit sanctus et Salvator mundi.

POSTCOMMUNIO.

Hujus nos, Dómine, sacramenti semper novitas natális instāuret: cuius Nativitas singularis humanam réppulit vestustatem. Per eundem Dominum...

* PRIKAZNA MOLITVA.

Molimo, Gospodine, da naši darovi budu prikladni tajnama današnjeg Rodenja i da nam vazda donose mir, pa kako je isti čovjek koji je danas rođen zasljao ujedno i kao Bog, tako neka nam ova zemaljska dobra udijele što je nebesko. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu...

Primi, molimo, Gospodine, darove dostojno prikazane i dopusti, da zagovorom zasluga blažene Anastasije, mučenice Tvoje, promiču naše spasenje. Po Gospodinu našem Isusu Kristu.

COMMUNIO.

Exsulta, filia Sion, lauda, filia Jerúsalem: ecce, Rex tuus venit sanctus et Salvator mundi.

POSTCOMMUNIO.

Hujus nos, Dómine, sacramenti semper novitas natális instāuret: cuius Nativitas singularis humanam réppulit vestustatem. Per eundem Dominum...

* PRIKAZNA MOLITVA.

Molimo, Gospodine, da naši darovi budu prikladni tajnama današnjeg Rodenja i da nam vazda donose mir, pa kako je isti čovjek koji je danas rođen zasljao ujedno i kao Bog, tako neka nam ova zemaljska dobra udijele što je nebesko. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu...

Primi, molimo, Gospodine, darove dostojno prikazane i dopusti, da zagovorom zasluga blažene Anastasije, mučenice Tvoje, promiču naše spasenje. Po Gospodinu našem Isusu Kristu.

COMMUNIO.

Exsulta, filia Sion, lauda, filia Jerúsalem: ecce, Rex tuus venit sanctus et Salvator mundi.

POSTCOMMUNIO.

Hujus nos, Dómine, sacramenti semper novitas natális instāuret: cuius Nativitas singularis humanam réppulit vestustatem. Per eundem Dominum...

* PRIKAZNA MOLITVA.

Molimo, Gospodine, da naši darovi budu prikladni tajnama današnjeg Rodenja i da nam vazda donose mir, pa kako je isti čovjek koji je danas rođen zasljao ujedno i kao Bog, tako neka nam ova zemaljska dobra udijele što je nebesko. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu...

Primi, molimo, Gospodine, darove dostojno prikazane i dopusti, da zagovorom zasluga blažene Anastasije, mučenice Tvoje, promiču naše spasenje. Po Gospodinu našem Isusu Kristu.

COMMUNIO.

Exsulta, filia Sion, lauda, filia Jerúsalem: ecce, Rex tuus venit sanctus et Salvator mundi.

POSTCOMMUNIO.

Hujus nos, Dómine, sacramenti semper novitas natális instāuret: cuius Nativitas singularis humanam réppulit vestustatem. Per eundem Dominum...

* PRIKAZNA MOLITVA.

Molimo, Gospodine, da naši darovi budu prikladni tajnama današnjeg Rodenja i da nam vazda donose mir, pa kako je isti čovjek koji je danas rođen zasljao ujedno i kao Bog, tako neka nam ova zemaljska dobra udijele što je nebesko. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu...

Primi, molimo, Gospodine, darove dostojno prikazane i dopusti, da zagovorom zasluga blažene Anastasije, mučenice Tvoje, promiču naše spasenje. Po Gospodinu našem Isusu Kristu.

COMMUNIO.

Exsulta, filia Sion, lauda, filia Jerúsalem: ecce, Rex tuus venit sanctus et Salvator mundi.

POSTCOMMUNIO.

Hujus nos, Dómine, sacramenti semper novitas natális instāuret: cuius Nativitas singularis humanam réppulit vestustatem. Per eundem Dominum...

* PRIKAZNA MOLITVA.

Molimo, Gospodine, da naši darovi budu prikladni tajnama današnjeg Rodenja i da nam vazda donose mir, pa kako je isti čovjek koji je danas rođen zasljao ujedno i kao Bog, tako neka nam ova zemaljska dobra udijele što je nebesko. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu...

Primi, molimo, Gospodine, darove dostojno prikazane i dopusti, da zagovorom zasluga blažene Anastasije, mučenice Tvoje, promiču naše spasenje. Po Gospodinu našem Isusu Kristu.

COMMUNIO.

Exsulta, filia Sion, lauda, filia Jerúsalem: ecce, Rex tuus venit sanctus et Salvator mundi.

POSTCOMMUNIO.

Hujus nos, Dómine, sacramenti semper novitas natális instāuret: cuius Nativitas singularis humanam réppulit vestustatem. Per eundem Dominum...

* PRIKAZNA MOLITVA.

Molimo, Gospodine, da naši darovi budu prikladni tajnama današnjeg Rodenja i da nam vazda donose mir, pa kako je isti čovjek koji je danas rođen zasljao ujedno i kao Bog, tako neka nam ova zemaljska dobra udijele što je nebesko. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu...

Primi, molimo, Gospodine, darove dostojno prikazane i dopusti, da zagovorom zasluga blažene Anastasije, mučenice Tvoje, promiču naše spasenje. Po Gospodinu našem Isusu Kristu.

COMMUNIO.

Exsulta, filia Sion, lauda, filia Jerúsalem: ecce, Rex tuus venit sanctus et Salvator mundi.

POSTCOMMUNIO.

Hujus nos, Dómine, sacramenti semper novitas natális instāuret: cuius Nativitas singularis humanam réppulit vestustatem. Per eundem Dominum...

* PRIKAZNA

Satiásti, Dómine, famíllam
tuam munéríbus sacris: ejus,
quaesumus, semper interventí-
óne nos réfove, cujus sollém-
nia celebrámus: Per Dóminum..

Nasíttio se, Gospodíne, obítelj
svoju svetím darovíma, pa nas,
molímo Te, uvíjek krijepti za-
govorom one koje blagdan sla-
vímo. Po Gospodínu...

Treća misa Božićnog dana.

Zbor kod sv. Marije Velike.

U ovoj svečanoj sv. Misi novorođeno Djetēšce uzraslo je pred nama do velike svoje Božanske moć, pa malog Isusa gledamo kao Kralja i Gospodara svega na nebu i na zemlji. U svim mislim pjesmama spominjemo tu Njegovu kraljevsku vlast. Krasno nam slika Isusa kao Boga osobito poslanica i evanđelje. U poslanici nam o tom Božanskom Visočanstvu i Kraljevskom Veličanstvu Isusovu govori apostol Pavao, koji je prodro do trećega neba; a u evanđelju nam Božiji orao, sv. Ivan Evanđelista, čita najdublju stranicu što ju je pero napisalo. Na veliku vijest, da je baš danas »Riječ tijelom postala« padnemo svi na koljena preko evanđelja, a i preko Vjerovanja na sve tri Mise. Mi tu utjelovljenu Riječ primismo, upoznasmo i postadosmo djeca Božja. Uz Božje Dijete postajemo i mi djeca Božja, jer nas je tako preporodio danas rođeni Spasitelj svijeta. Nemamo druge želje nego da se to Božje očinstvo protegne nad nama i kroza svu vječnost, pa to molimo u popričesnoj molitvi. Zadnje evanđelje, koje je danas posebno, jer se ono obično zadnje evanđelje čita danas kao misno, uvodi nas u drugi veliki blagdan ove dobi, u Bogojavljenje.

Nek te, kršćanine, sada preko sv. Mise, kroz čitav Božićni dan i kroz sav život prati ova velika misao iz današnjeg misnog evanđelja: uz Božje Dijete postadosmo i mi djeca Božja. Kao što je Božić rođendan Isusa kao čovjeka tako je i rođendan nas ljudi kao djece Božje. A što je rođeno od Boga i za Boga, ne smije da živi nego Bogu. Sav naš život na zemlji mora biti život Božića, život Božjeg rođenja... do vječnog Božića, vječnog rođenja za Boga.

SVETA MISA MOLI SE KAO I. BOŽIČNA MISA (vidi str. 16),
čim ovih promjenljivih dijelova (označenih sa *):

INTROITUS.

† Puer natus est nobis, et
filius datus est nobis: cujus
impérium super húmerum ejus:

POČETNA PJESMA.

† Dijete nam se rodilo i
Sin nam je darovan; znak
vlasti mu je na ramenu,

et vocábitur nomen ejus magni
consilii Angelus.

Ps. Cantáte Dómino cánticum
novum, quia mirabílla fecit.

Glória Patri, et Filio, et Spi-
ritui Sancto. Sicut erat in prin-
cipio, et nunc, et semper, et in
saecula saeculórum. Amen.

COLLECTA.

Orémus. Concéde, quaesu-
mus, omnipotens Deus: ut nos
Unigéniti tui nova per carnem
Nativitatís líberet: quos sub
peccáti iugo vetústa sérvitus
tenet. Per eundem Dóminum
nostrum Jesum Christum...

* ČITANJE POSLANICE bl. Pavla apostola Židovima
(1, 1—12):

Bog, koji je nekada više puta i na mnogo načina govorio očima po prorocima, napokon u ove dane progovori nama po Sinu, kojega postavi baštinikom svega, po kojemu stvorí i svijet. On jer je sjaj slave i slika blýstva Njegová i sve nosi svojom silnom riječju, očistivši nas od grijeha, síedi o desnu velíčanstva na visini. Jer kojemu od anđela reče ikada: »Ti si Sin moj, ja Te danas rodíh?« i opet: »Ja ću mu býti Otac a on će mi býti Sin?« I opet uvodeći prvorodenoga u svijet govori: »I neka mu se poklone svi anđeli Božji.« I anđelima govori: »Koji čini anđele svoje vjetrove i službenike svoje plamen ognjeni.« Ali Sinu: »Prijetolje je Tvoje, Bože, u víjek víjeka: željo je pravde željo kraljevstva Tvojega. Obljubio si pravdu, a zamrzio na bezakonje, radi toga pomaza Te, Bože, Bog tvoj uljem radosti pred drugovima Tvojím.« I »Ti si, Gospodíne, u početku sazdao zemlju, i djelo ruku Tvojíh su nebesa. Ona će proći, a Ti ćeš ostati: i svi će ostarjeti kao haljina; i kao odjeću promjenit ćeš ih i promijenit će se; a Ti si onaj isti i Tvojíh godina ne će nestati.«

GRADUALE

Viderunt omnes fines terrae
salutare Dei nostri: jubilate
Deo, omnis terra. Notum fecit
Dominus salutare suum: ante

a ime mu je: andeo velikog
savjeta.

Ps. Pjevajte Gospodínu pje-
smu novu, jer je divne stvari
učinio.

Slava Ocu i Sinu i Duhu
Svetomu. Kako bilaše na po-
četku, tako i sada i vazda i na
víjeka víjeka. Amen.

POČETNA MOLITVA.

Pomolímo se. Podaj, molímo
Te, svemogući Bože, da novo
u tijelu rođenje Jedino-
rodenoga Tvoga oslobodi
nas, koje staro sužanjstvo
drži pod jarmom grijeha. Po
istom Gospodínu našem Isusu
Kristu...

* PJESMA IZA POSLANICE.

Svi kraljevi zemlje vídjese
spasenje Boga našega: klíči
veselo Bogu, svakalo zemljo!
Očitovao je Gospodín

conspectu gentium revelavit
iustitiam suam.

Alleluja, alleluja. Dies sanc-
tificatus illuxit nobis: venite,
gentes, et adorete Dominum:
quia hodie descendit lux ma-
gna super terram. Alleluja.

† INITIUM SŮ EVANGELII *
secundum Joannem (1, 1-14).
M Glória tibi, Dómine.

M. U početku bijaše Riječ i Riječ bijaše u Boga i Bog bijaše Riječ. Ova bijaše u početku kod Boga. Sve je po njoj postalo i bez nje ništa nije postalo što je postalo. U njoj bijaše život i život bijaše svijetlo ljudima. I svijetlo svijetli u tami, i tama ga ne obuze. Poslan bi čovjek od Boga, komu bijaše ime Ivan. Ovaj dode sa svjedočanstvom da svjedoči za svijetlo, da svi vjeruju u njemu. On ne bijaše svijetlo, nego da svjedoči za svijetlo. Bijaše svijetlo istinito, koje obasjava svakog čovjeka koji dolazi na ovaj svijet. Na svijetu bijaše i svijet je po njemu postao, a svijet ga ne upozna. K svojim dode i svoji ga ne primiše. A koji ga primiše, dade im vlast da budu djeca Božja, onima koji vjeruju u ime Njegovo, koji nisu rođeni ni od krvi, ni od volje tjelesne, ni od volje muževljeve, nego od Boga. (Ovdje poklekne.) I Riječ je tijelom postala i prebivala među nama i vidjesmo slavu Njegovu, slavu kao jedinorođenoga od Oca, puna milosti i istine.

OFFERTORIUM.

Tui sunt caeli et tua est ter-
ra: orbem terrarum et plen-
tudinem ejus tu fundasti: ju-
stitia et iudicium praeeparatio
sedis tuae.

SECRETA.

Posveti, Gospodine, prinesene darove novim rođenjem Jedino-
rođenoga svoga, a nas očisti od naših grijeha. Po istom Gospodinu
našemu Isusu Kristu...

COMMUNIO.

Viderunt omnes fines terrae
salutare Dei nostri.

spasenje svoje, pred li-
cem je naroda objavio slavu
svoju.

Alleluja, alleluja. Zasjaó nam
je posvećeni dan: dodite,
narodi, i poklonite se
Gospodinu, jer je danas
velika svjetlost sašla na zem-
lju. Alleluja.

† POČETAK SV. EVANDELJA
po Ivanu (1, 1—14).
P. Slava Tebi, Gospodine.

* PRIKAZNA PJESMA.

Tvoja su nebesa i Tvoja je
zemlja: Ti si osnovao cijeli
svijet i štogod je na njima.
Pravda i sud su podnožje pri-
jestolja Tvome.

* PRIKAZNA MOLITVA.

* PRIČESNA PJESMA.

Svi krajevi zemlje vidješe
spasenje Boga našega.

POSTCOMMUNIO.

Oremus. Praesta, quaesumus,
omnipotens Deus: ut natus ho-
die Salvator mundi, sicut divi-
nae nobis generationis est auc-
tor: ita et immortalitatis sit
ipse largitor: Qui tecum vivit
et regnat...

Za zadnje se evanđelje danas čita ovo:

† SEQUENTIA SŮ EVANGELII
secundum Mattheaum (2, 1-12).
M. Gloria tibi, Domine.

* POPRIČESNA MOLITVA.

Pomolimo se. Podaj, molimo,
svemogućí Bože: kao što je
danas rođeni Spasitelj
svijeta početnik našeg
Božanskog rođenja, ta-
ko neka nam podijeli i be-
smrtnost. Koji s Tobom ži-
vi i kraljuje...

† SLIJEDI SV. EVANDELJE
po Mateju (2, 1—12).
P. Slava Tebi, Gospodine.

Kad se porodio Isus u Betlehemu Judinu u dane Heroda kralja, eto mudraci od istoka dodoše u Jeruzalem govoreći: Gdje je kralj židovski što se je rodio? Jer vidjesmo zvijezdu njegovu na istoku i dodosmo da se mu poklonimo. Kad to ču Herod kralj, uplaši se i sav Jeruzalem s njime. I sabravši sve poglavice svećeničke ispi-
tivaše ih, gdje bi se Krist imao roditi. A oni mu rekoše: U Betle-
hemu Judinu, jer je ovako prorok napisao: »I ti Betleheme, zemljo
Judina, ni po čem nijesi najmanji među poglavitim gradovima Ju-
dinim, jer će iz tebe izići voda, koji će vladati pukom mojim Izra-
elskim.« Tada Herod potajno dozva mudrace i pomnivo ih ispita,
kad im se zvijezda pojavila. I šaljući ih u Betlehem reče: Podite
i raspitajte dobro za Dijete, pa kad ga nadete, javite mi, da i ja
podem te mu se poklonim. I oni saslušavši kralja hodoše. I gle,
zvijezda, koju bijahu vidjeli na istoku, idaše pred njima, dok ne
dode i stade odozgo, gdje bijaše Dijete. A kad vidješe zvijezdu,
obradovaše se veoma velikom radošću. I ušavši u kuću nadoše Di-
jete s Marijom materom Njegovom, (ovdje se klekne), padoše ni-
čice te mu se pokloniše, pa otvoriše blago svoje prinijevši mu da-
rove: zlato, tamjan i miru. I opomenuti u snu, da se ne vraćaju
k Herodovi, drugim se putem vratiše u zemlju svojju.
M. Deo gratias. P. Bogu hvala.

Kako se je naš Gospodin na svijet rodio?

Kroz ove Božićne dane imat ćeš, kršćanine, malo više slobod-
na vremena i za čitanje. Nek ti plitke dnevne novine ne budu je-
dino tvoje štivo. Najljepše je Božićno štivo opis Isusova rođenja.
Imaš, sve lijepo opisano u Vimerovoj knjizi »Isus Krist«, koja ne
bi smjela manjkati ni u jednoj katoličkoj kući. I »Zlatne legen-

dek nadbiskupa Šarića spadaju u ovo doba, čitaj ih, pozlatit će ti dušu. A da ove svete blagdane dublje shvatiš i da Božić ne bude samo blagdan tvog tijela i odijela a sve Božićne svečanosti samo vanjština, evo ti i ovdje točno po evanđelisti opisa najvećeg događaja u povijesti čovječanstva.

Bl. Djevica Marija i sv. Josip živjeli su u Nazaretu. Marija se već bila povratila od svoje rođice Elizabete, andeo je već bio javio i Josipu što se dogodilo s Marijom i tako su obadva živjela u svetom očekivanju svetog Marijinog poroda. Ali proroci su bili navijestili, da će se Mesija roditi u Betlehemu, malom mjestancu blizu Jeruzalema. Znala je za to proročanstvo Majka Božja, ali kako je vična volji Božjoj jednom rekla: »Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi Tvojoj!« tako je i sada sve prepustila u Božje ruke.

I gle, Bog je sve uredio, kako je htio. U srce tadanjeg rimskog cesara Augusta stavi Bog odluku, da izbroji i popiše sve stanovnike svog velikog carstva. Dok se pučanstvo obično popisuje, gdje ko stanuje (tako je g. 1931 kod nas svatko bio popisao gdje je 31. ožujka prenoćio), kod Židova je bio drukčiji običaj: svako se morao javiti i popisati u mjestu svoje pripadnosti, jer se je popis vršio po plemenima i domovima. Josip i Marija su bili iz kraljevskog roda Davidova, a rodno mjesto kralja Davida bio je baš Betlehem. Zato se obojica uputiše put Betlehema. Putovali su neka četiri dana. Kako u ono doba nije bilo ni željeznica ni automobila, a za Mariju je to bio težak put, sigurno je sv. Josip dobavio svojoj uzvišenoj zaručnici kakovo živinče da je mogla jahati. U tihoj sabranosti i molitvi išli su putem, po kojemu su ih sigurno anđeli nevidljivo pratili. Na putu su se više puta ustavili, počivali i blagovali od svog siromaštva. Ljudi se nijesu na njih ni osvrtnali, tã u zemlji je bila velika seoba, prolazile su plemenite i gospodске obitelji sa velikom pratnjom, pa ko će spaziti siromašnog drvođelca i njegovu ženu? A ipak ko su oni i koga nose!

Tako su neopazice stigli u Betlehem. Našli su puno ljudi, jer je Davidov rod bio vrlo velik. Možda su imali i koga od svojete u Betlehemu. A ipak ih niko nije u kuću primio. Nisu se usiljavali niti se tužili, već su išli u zajedničko prenoćište, u nekakovo svratište. Bila je to velika prazna kuća, kakovih još i sada ima u svedtoj zemlji na raspolaganje putnicima, koji su uvijek sa sobom nosili koji pokrivač i štogod jela. Nego ni u svratištu se nije našlo mjesta za Josipa i Mariju, već je bilo sve krcato. Nije im ostalo drugo nego da odu u dvorište što je bilo oko svratišta ograđeno za životinje, koje su imali sa sobom putnici. Na svršetku je tog

dvorišta bila špilja, koja je za slaba vremena služila i kao štala za životinje. U njoj su bile jaslje, s kojih su životinje jele suhu slamu. Iza kako su se Josip i Marija založili skromnom večerom, pripremiše se na miran počinak.

Oko ponoći, kako pobožno vjerujemo, dode vrijeme da Marija rodi. Bez muke je i na čudesan način svog Sina porodila, kako Ga je na čudesan način, po Duhu Svetomu, i začela. Kao što sunčana zraka prolazi kroz staklo a ipak ga ne uništi, tako je i mali Isus izišao iz Marijinog svetog tijela, a da nije povrijedio njezinoga djevičanstva. Marija je djevica prije poroda, u porodu i poslije poroda. Velik taj čas Rođenja Božanskog Djeteta nije moguće kraće i uzvišenije opisati nego je to učinio Bogom nadahnuti evanđelist: »I porodi Sina svoga prvorodenoga i povi ga u pelenice i položi u jaslje.« Sva su Božja djela u sv. pismu izražena sa par riječi. Svijet je stvorila Božja riječ »neka bude«, isto tako je kratko odgovorila Marija na ponudu anđela, kad je »Riječ tijelom postala«.

Prenesimo se sada duhom nedaleko od štalice, na prostrane betlehemske poljane. Na jednoj njivi, ograđenoj plotom, ležala su stada ovaca, a uz njih nekoliko pastira, koji su čuvali stražu. Posjedali su oko ognja, što su ga zapalili, da razbije noćnu tamu i zimsku studen, i ako sigurno nije bilo previše studeno, inače ne bi prenoćili pod vedrim nebom. Najedamput se tim prostim i dobrim ljudima prikaže Božji andeo, okružen sjajnom svjetlošću. Možemo zamisliti, kako su se prestrašili. A andeo im navijestil, da se je Krist rodio: naći ćete ga u jasicama, u pelenama poveljena. Kud ćete točnije oznake? Tã koje su drugo novorođeno dijete ne samo u Betlehemu već i u svoj Palestini položili u jaslje? Onaj, koji nije u životu imao kamo bi naslonio glavu, kojemu je smrtna postelja bio križ, htio je da Mu i koljevka bude kao najgoremu od ljudi, životinjske jaslje.

Tada se ovom anđelu pridruži cijela četa anđela i svi zapjevaše onu pjesmu, koja u Crkvi ne će više nikada utihnuti: »Slava Bogu na visini, a na zemlji mir ljudima dobre volje!« Kadgod je, kršćani, preko sv. Mise molimo ili pjevamo, mislimo: ovo je andeoska uspavanka Malom Isusu, sada kad će saći na oltar da u sv. Misi obnovi svoje Rođenje. — Koliko je daleko bilo i kada su pastiri došli, ne znamo iz sv. evanđelja. Obično se drži da je to bilo u zoru. Dodoše dakle pastiri do štalice sa svojim darovima i svojim dolaskom poremetiše pokoj presretne obitelji. Začudiše se Josip i Marija videći tolike ljude, a još više kad su im ti ljudi pripovijedali o ukazanju anđela. Ujutro u dvorištu pred špiljom

dodoše ljudi da nahrane i napoje svoje živine. A pastiri govorahu svima o ovom Djetetu i anđelu. I tako su pastiri bili prvi radosni vjesnici Božića. Ljudi su dolazili, znatiželjno ispitivali i površno pogledati, odlazili i brzo sve zaboravili. Samo netko nije ni jedne riječi zaboravio od svega toga. Bila je to sretna Božja Majka, o kojoj kaže evangelista: »A Marija je čuvala sve ove riječi i razmišljala o njima u srcu svome.« Vesela se i vjerna srca vratit će pastiri od jaslca. Kroz sav svoj život ne će oni zaboraviti što su te noći doživjeli.

Kršćani dragi, kako je veseo ovaj opis nebrojeno puta ponavljani, a uvijek jednako drag. Zašto? Jer smo kršćani tako sretni, da ne čujemo samo opis davnog događaja, već da se u našem srcu dragi Spasitelj uvijek iznova rodi. Sretni mi, ako se je Spasitelj i u nama danas porodilo! Onda će i nama Božić biti Božji dan. I sav naš »život ove sedmice« bit će pun Boga i Božića.

Pratioci Velikog Kralja.

Kad kralj svečano putuje prati ga kraljevska svita, dugi niz odličnika i vojnika. I nebeski Kralj Isus Krist ne dolazi o Božiću k nama sam, već Ga sv. Crkva okružuje pratnjom najboljih i najvjernijih Mu povjerenika. Što molite, koji su to? Na sam nam Božićni dan sv. Crkva dovodi Malog Isusa uz pjevanje mnoštva Božićnih anđela. A uz to nam spominje sv. Anastaziju, o kojoj sam već govorio, i druge mučenike, o kojima nam rimski martirologij na Božić ovako ganutljivo pripovijeda: »U Nikomediji mučenička smrt mnogo tisuća mučenika, koje je okupljene u crkvi na dan Kristova rođenja cesar Dioklecijan dao zatvoriti zaključavši crkvena vrata, a oko cijele crkve zapaliti vatru; a onda je uz vrata dao staviti tronožak a glasnik da velikim glasom kliče: »Ko hoće da se spasi od požara neka izide i Jupiteru prinese tamjan!« Svi oni jednim glasom odgovore, da će radije za Krista umrijeti. Bijahu svi skupa izgoreni i tako zaslužili, da su bili za nebo odeni baš onoga dana, u koji se je Krist dostojao na zemlji roditi za spasenje svijeta.«

Iza ta dva mnoštva, mnoštva anđela i mnoštva nikomedijskih mučenika, u tri susedna dana kao Isusove pratiocice slavi sv. Crkva sv. Stjepana prvomučenika, apostola i evangelistu sv. Ivana te nevina dječicu ili Mladence. Sv. Stjepan je prvi, koji je za Isusa prolio svoju krv, pa se zato i zove: prvomučenik. A zašto baš iza najradosnijeg Božićnog dana slavimo mučenika? Evo zašto: Spasitelj je došao na svijet da trpi, da umre na križu; Krist

je Kralj mučenika, a Stjepan je prvi mučenik pa ga Crkva slavi kao zastupnika mučenika, a i svih ljudi koji moraju, pa bilo i malenkosti, trpiti za Isusa. Možemo li se, kršćani, i mi među te ubrojiti? — Na drugom je mjestu sv. Ivan, ljubimac Isusov. Djevičanski je učenik na zadnjoj večeri naslonio glavu na Spasiteljeve prsi, a iza Isusove smrti brinu se za Njegovu djevičansku Majku. U sv. Ivanu stoje pred jaslicama svi Isusovi ljubimci, posebno sve djevičanske duše, koje su prezrele uživanje ovoga svijeta i otišle za Jaganjcem. — I nevina dječica imaju posebno pravo, da prate novorodenog Kralja, jer su oni za Njega prolili svoju ne-dužnu krv i podnijeli smrtni udarac, koji je zapravo bio samo Njemu namijenjen. U nevinoj dječici stoje pred jaslicama Božjeg Djeteta - ljubitelja djece sva djeca, koja su mu tako mila i draga. Kako je divan prizor, ako zamislimo u jaslicama maloga Isusa, a oko Njega nevina i sva druga dobra dječica.

Sva su dakle ova tri dana, i ako svaki svojim posebnom Misom slavi svog sveca i ima svoj posebni smisao, u uskoj i lijepoj vezi s Božićnim blagdanom, pa ih naš narod obično i zove: drugi, treći, četvrti dan Božića. Nekada su bili i zapovjedni blagdani, a i sada ih još vjerni puk, barem prva dva, drži kao blagdane. Zato o svakome nešto malo.

Kako je poginuo sv. Stjepan?

Malo je ko u sv. pismu tako lijepo prikazan kao sv. Stjepan (od grčke riječi »stéfanos«, što znači vijenac, kruna, a odatle naš Krunoslav, jer je bio okrunjen mučeničkim vijencom). Iza Isusova užasaša i dolaska Duha Svetoga Crkva je u Jeruzalemu vrlo brzo rasla. Ispčetka je dvanaest apostola samih vršilo svu službu Božju i vodilo svu brigu za vjernike. Ali kad je stado poraslo, nijesu više mogli svladati sav taj posao, pa su po nadahnuću Duha Svetoga izabrali sedam pomoćnika, stavili na njih ruke i prozvali ih dijakonima ili službenicima, kako se i dandanas još zovu. Dok su apostoli pridržali sebi službu Božju i propovijedanje, dijakoni su se posebno brinuli za siromahe, koji su uvijek bili posebna briga Crkve. Prvi između dijakona bio je naš mlada hni Stjepan. Sv. pismo o njemu govori, da »pun milosti i jakosti činjaše čudesa i znamenja velika u puku.« Bio je dokle i čudotvorac. Ali opakim je Židovima bio trn u oku, pa ga napadahu i s njim se prepirahu, ali ne mogahu odoljeti mudrosti i Duhu, koji je iz njega govorio. Zamrje zato na njega i pobune narod proti njemu. Konačno je bio doveden pred najveće židovsko sudište, pred veliko vijeće. Zamislite ovaj prizor: Stjepan pun mladenačkog oduševljenja za Krista i preobražen u licu

usred svojih i Isusovih protivnika, koji škripahu zubima na njega. Na pitanje velikog svećenika održa duži govor, ali ne da sebe brani već da još jednom predbaci Židovima njihovu nevjeru i tvrdoću srca. Na koncu im reče: »Tvrđovati i neobrezanih srdaca i ušiju! Vi se jednako protivite Duhu Svetomu, kako oci vaši, tako i vi. Kojega od proroka ne progoniše oci vaši? I ubiše one, koji su unapred javljali dolazak Pravednika (t. j. Spasitelja), kome vi sad postadoste izdajnici i ubojice, vi koji ste primili zakon posredovanjem addela, ali ga niste držali.« Kako im sv. Stjepan odrješito kaže istinu u lice!

Što je iza toga slijedilo, u sv. je pismu tako lijepo opisano da vam moram doslovce donijeti: »Kad su to čuli, pucaše im srca od jeda i škripahu zubima na njega. Ali Stjepan pun Duha Svetoga pogleda na nebo i vidje slavu Božiju i Isusa, gdje stojiš o desnu Božju. I reče: Eto vidim nebesa otvorena i Sina čovječanskog, gdje stojiš o desnu Božju. Ali oni povikavši iza glasa zatisnuše uši svoje i jednodušno nasrnuše na njega. I izbacije ga izvan grada, kamenovahu ga, a svjedoci odložise haljine svoje kod nogu mladića, koji se zvaše Savao. I kamenovahu Stjepana, koji vapijaše i govoraše: Gospodine Isuse, primi duh moj! Onda padnuvši na koljena zavapi glasom velikim govoreći: Gospodine, ne primi im ovo za grijeh! I kad ovo izgovori, usnu u Gospodinu. A Savao bijaše pristao na smrt njegovu.«

Sabrano i pobožno moramo kršćani čitati i slušati ovakove izvještaje. Danas ćeš sigurno k sv. Misi, pa uz nepromijenljive dijele sv. Mise imaš ovdje i glavno čitanje ovog dana, a evo ti i glavne dnevne molitve, u kojoj nam Crkva iz smrti sv. Stjepana daje važnu pouku za život. Početna se molitva glasi: »Daj nam, Gospodine, da nasljedujemo što slavimo te da se naučimo i neprijatelje ljubiti, jer slavimo rođendan onoga, koji je znao i za progonitelje moliti Gospodina našega Isusa Krista.« A ako i danas primiš Isusa u sv. pričesti, vidjet ćeš što je vidio i sv. Stjepan pa ti kao pričesnu pjesmu Crkva stavlja na usta njegove riječi: »Vidim nebasa otvorena i Sina čovječanskog, gdje stoji o desnu Božju. Gospodine Isuse primi duh moj i ne primi im ovo za grijeh!«

O apostolu Ljubavi.

O sv. Ivanu, ljubimcu i apostolu Ljubavi, mogao bih vam mnogo pripovijedati. Bit će prigode, ako Bog da, kroz godinu uz Isusov život. Danas za njegov blagdan samo kratku zgodnu, koju

nam opisuje naš sv. Jeronim u današnjem brevijaru: »Živeći sv. Ivan u Efezu dočeka duboku starost tako da su ga učenici morali na rukama nositi u crkvu. Kako više nije mogao da drži duge govore, svaki put je sakupljenim kršćanima ponavljao samo ovo: »Sincl, ljubite se među sobom!« A prisutnim učenicima i braći dodija uvijek ista riječ pa mu je jednom rekoše: »Učitelju, zašto uvijek samo to govoriš?« A on im dade odgovor dostojan Ivana te reče: »Jer je to zapovijed Gospodinova, i ako samo to učinite, dosta ste učinili.« Upišimo, kršćani, ove riječi neizbrisivim slovima u svoja srca, u svoju pamet, ne svoja usta i ne svoje ruke!

Blagdan nevine dječice.

Danas je osobito blagdan djece, a dobri roditelji imaju lijepih običaja da na današnji dan razvesele svoju vrijednu djecu. — Nevinu dječicu ili, kako ih u Dalmaciji zovemo, Mladence najbolje nam predstavlja samo sv. evanđelje. Sv. Matej nam u 2. poglavlju svog evanđelja ovako opisuje njihovu smrt: »Po odlasku mudraca javi se anđeo Gospodnji u snu Josipu govoreći: »Ustani, uzmi Dijete i Mater njegovu i bježi u Egipat te stoji ondje, dok ti ne kažem; jer će Herod tražiti Dijete da ga pogubi.« I on ustavši uzme Dijete i Mater njegovu obnoć i skloni se u Egipat i bijaše ondje sve do smrti Herodove, da se ispunio što je Gospodin rekao preko proroka koji govori: Iz Egipta doзваh Sina svojega. Tada Herod videći da je prevaren od Mudraca, razgnjevi se vrlo i dade pogubiti svu djecu, koja bijahu u Betlehemu i u svojoj okolici njegovoj od dvije godine i niže po vremenu, koje bješe ispitao od mudraca.« Za danas je dosta to. Drugi put ću vam potanko ispričati o svemu događaju iz djetinjstva milog Isusa.

Malim prijateljima.

Božić je, draga djeco, osobito blagdan djece. Da je Isus došao kao silan kralj, veselili bi mu se posebno vojnici. Da je odmah nastupio kao veliki mudrac, divili bi mu se prije svega odrasli, mudri ljudi. A kad je Isus došao kao malo Dijete, onda je ovo dan djece. Sličan se sličnome veseli. I Mali Isus posebno ljubi malene i zato će vas, djeco, mali Isus posebno usrećiti i blagosloviti. Vi ste Njemu pripravili dosta lijepih žrtvica, danas ćete Mu ih odnijeti pred jaslice, pa zar mislite da ćete od Njega otići praznih ruku? Tâ mali Isus je Bog. Dat će vam štogod Ga budete molili

po Njegovoj svetoj volji. A kad bi vam dao čitav svijet sa svim zlatom i srebrom, zvijezdama i suncem — što bi to bilo? Sve je to premalo za Njegovu Božansku ljubav. On hoće da vam dađe puno više, hoće da vam dađe samoga sebe, hoće da bude u vašem srcu, pa da ga uživate više nego sv. Ivan Krstitelj, koji se je s Njim kao dječak igrao, kako ste sigurno vidili na kojoj slici. Dakle svi, djeco draga, ma baš bez ijedne iznimke, za Božić k sv. pričesti. (Ne vjerujem, da kogod ovo čita, a još nije pričesćen; ako je ko, ove godine svakako na sv. pričest, kad već zna čitati.) Eto, odnesite danas malom Isusu k sv. andeoskom stolu svoje srce urešeno molitvama i žrtvicama, a onda će Vam Isus dati svoje srce, da ta dva srca budu i ostanu zauvijek jedno. Onda ćeš bolje shvatiti onu ljupku Božićnu pjesmu, što ju je baš za djecu spjevao Milan Pavić D. I. Lijepa je pa ćeš je sigurno više puta pročitati, a i na pamet je možda naučiti.

ISUSOVA ZVIJEZDA

Badnje veče svršilo,
Pjesma stišala se;
Ko sitne se svjećice
Oči djece gase.

Noć s daleka donosi
Jasnih zvona zvuke:
Majka lvu polaže
U krevetić s ruke.

Mama, tata odoše,
K ponoćnici hrle,
U snu lvo smješka se,
Anđeli ga grle.

Pjesmicu su najljepšu
Oni zapjevali,
A ko sunce na nebu
Sija Isus mali.

Isusove ruke su
Sjajnih zvijezda pune;
Kada prste rastvori,
Zvijezdice se trune.

Jedna i na lvinu
Posteljicu pade;
On oda sna prenu se,
Zvijezdu tražit stade.

Vratila se majčica
Pa u čudu gledoj:
Zaplakano čedo joj
U postelji sjedi.

»Mama, mama! Zvijezdicu
Isus mi je dao —
Tu je lijepo sijala,
Sad je nema, jao!«

Ja znam, moje pilešce,
Gdje je zvijezda mala:
U tvojem je srdašcu,
Tu je ona pala.

Ljubi uvijek Isusa,
Pa iz srca tvoga
Sjat će ljepše negoli
S neba zvjezdanoga.

A Božić je, draga djeco, i blagdan obitelji. Prenesi se duhom u betlehemsku štalicu pa ćeš kao živu vidjeti sliku s naslovnice strane. Vidiš, takav mir, takovo veselje i takova sreća mora o Božiću vladati u svakoj kršćanskoj kući. Ko će to donijeti? Mali Isus! Zato je na svijet i došao. Samo treba da Ga vaša obitelj primi, da se ovih svetih dana u obitelji samo na Njega misli, o Njemu govori, za Njega i s Njim sve čini! Neka jaslvice s malim Isusom postanu središte sve vaše kuće. Ne zaboravite na nijedan lijepi Božićni običaj i molitvu svoje obitelji. Zato kroz ove Božićne dane, a osobito na Badnju večer održite prije večeri malu Božićnu svečanost pred kućnim jaslicama. Recimo, na ovaj ili sličan način: zamoli oca ili starijega brata neka Božićno evanđelje pročita on sa više ugleda i dostojanstva, a da evanđelje bolje shvatite, neka ga otac rastumači svojim riječima; iza toga izmolite svi skupa prvi dio svete krunice ili barem tri prva otajstva ili barem treće otajstvo radosno, a uz to mislite na Isusovo rođenje; a neka naravski ne fali ni Božićna pjesma. Ako se tako pripravište na Božić, onda će Božićni darovi imati puno više smisla, ljubavi i sreće, a i Božićna će jela slade ići u tek. Duhovno i tjelesno pripravljeni i okrijepljeni, ići ćete onda k Božićnoj jutrenji i k ponoćki, a sa sobom ćete onda donijeti u srcu Malog Isusa, koji će biti mir, veselje i sreća vaše kuće. Tako će kroz sve božićne dane i dalje — dok budete htjeli — vaša obitelj biti slika svete obitelji u Betlehemu. — Javite mi, djeco, kako ste sproveli Božić u obitelji. Najljepše ću opise nagraditi i dojaviti drugima za primjer.

Božić je još, djeco draga, blagdan siromaha. Pročitaj uvodni članak »Krist nam se radio!« pa ćeš i ti nešto razumjeti. A nije dosta samo razumjeti, treba osjetiti i, ako možeš, i koliko možeš, — pomoći. Ko od vas ne bi dao gladnom malom Isusu komad kruha? bosom malom Isusu stare cipelice? golom malom Isusu nošeno odijelo? zaplakanom malom Isusu koju svoju igračku? Dali biste malom Isusu, a On je rekao: »Štogod učinite kojemu od mojih malih, meni ste učinili!« Molite zato, dobra djeco, roditelje, da za Božić udijelite štogod siromasima u svojem mjestu ili u svojem kraju. Možeš im dati novaca, hrane, odijela, obuće, jaslvice ili igračke itd. A najbolje će biti, da im s mamom ili tatam sam odneseš u kuću. — Da vam pričam kako smo mi u bogosloviji provodili Badnju večer. Pod vodstvom jednog druga skupili bismo nešto siromaštine i na Badnju večer odnijeli u barake i dašćare jednog gradskog predgrada. S kojim su nas veseljem primili, osobito djeca, kad smo im pomogli napraviti jaslvice. Vani je bila zima i snijeg, ali u našem srcu je bilo tako toplo da su nam se lica žarila

od sreće. Tada sam osjetio, kako je istinita riječ, da milostinjom više usrećujemo sebe negoli siromahe i da je sretniji onaj, koji je daje nego onaj koji je prima, po Isusovim riječima (Dj. ap. 29, 35): »Mnogo je blaženije davati, nego li primati.« A pomaganje potrebnih nije nikad tako lijepo kao o Božiću. Dajte zato, draga djeco, pa bili u obitelji, zavodu ili društvu sakupite štogod između sebe i oko sebe (kako je lijepo prositi za drugoga!) pa pohodite i pomozite o Božiću siromašne obitelji i siromašnu djecu. Tek ćete tada doživjeti sve Božićno veselje. Mali Isus je u siromasima, dajte im sebe, a oni će vam dati malog Isusa, koji nek ostane uvijek s vama.

Poruke uredništva i uprave.

Hvala Bogu, prvi su naši svešćici lijepo primljeni. Vidi se da naš narod još privlači Crkva i život s njom i da imamo mnogo apostola dobre štampe, osobito među našim vrijednim svećentvom svih biskupija.

Primili smo mnoga priznanja iz svih naših pokrajina. Donosimo nekoje, jer znamo da će zanimati i razveseliti svakoga koji se interesira za ovaj sveti pothvat:

✱

„S velikim zanimanjem sam čekao 1 broj »Života s Crkvom« i vjerujte mi, ostao sam veoma ugodno iznenađen. Početak je vrlo dobar. Bože, daj samo ustrajnosti!”

D. K., upravitelj župe - O.

✱

„Stvar je odlična u zamisli i jako dobra u izvedbi.”

D. P., činovnik - S.

✱

„Prvi broj pročitah od početka do kraja. Na dušak! I osjetih da mi je duša puna. Sva nutrina mi je klikala: kako je lijepo živjeti s Crkvom! — Ovdje su svi svećenici puni hvale i priznanja. »Život s Crkvom« je savršeniji nego talijanske stvari.”

I. G., prefekt - S.

✱

„Stvar je odlična. Uspjeh je osiguran.”

M. A., kateheta - S.

„Svida mi se člančić »Prva Marijina odlika«, a osobito pismo »Molim prijateljinama«. — Moderna radna škola!!”

S. B., vjeroučitelj - V.

✱

„Život s Crkvom« je dobro došao našoj organiziranoj omladini, a i život svetaca ona uprav traži. I meni služi za sastanke u crkvi. Dobro je to i izvršno.”

✱

M. B., upravitelj župe - V.

„Napokon se udovoljilo ovoj prijeko potrebi. Nadamo se da će puk ovo blago primiti s najvećim veseljem.”

T. P., župnik - T.

✱

„Primih sinoć 10 komada zlatne knjižice »Život s Crkvom«. Učinit ću sve moguće za ovaj divni pothvat Neka Svetotajstveni Strašitelj blagoslovi ovu svetu, milu i korisnu stvar!”

D. L., župnik - T.

✱

„Želimo poduzeti veliku agitaciju, pa Vas molimo da nam odmah pošaljete još 90 komada, tako da bi u svemu primali 100 komada.”

Uprava Uršulinskog samostana - V.

✱

„Primio sam 10 komada listića »Život s Crkvom« i raspodao u župi kao na jagmu. Zato molim pošaljite mi još 40 komada.”

P. W., župnik - M.

✱

„Listić je davno očekivan i vrlo potreban. Ovdje su ga upravo razgrabili.”

I. G., kapelan - Z.

✱

„Onih 20 komada brošurica »Život s Crkvom« što ste nam poslali, razgrabljeno je...”

Župski ured - O. III.

✱

„Dobra ideja i Bog blagoslovio!”

Dr. M. M., profesor - V.

✱

„Primio sam 10 komada prvog broja »Život s Crkvom«. Da sam imao više, bio bih raspodao. Držim da ste odlično uspjeli s ovakvim liturgijskim pokretom.”

F. B. - G. S.

✱

Svima ovima i još tolikim drugima od srca zahvaljujemo. Osobito smo pak zahvalni onima koji se mole za uspjeh ovog pothvata. Ako Bog ne blagoslovi, onda zaludu sav naš trud i trošak. Zato

preporučamo da se i nadalje za stvar mole svi kojima je na srcu napredak vjerskog i crkvenog života našega naroda.

Primili smo i zamjeraka, savjeta i želja. I na njih zahvaljujemo, pa molimo sve prijatelje da nam i dalje uvijek iskreno pišu što misle. Neke smo želje i savjete već uzeli u obzir, a i drugim ćemo opravdanim željama nastojati s vremenom da udovoljimo. Mnogi žele osobito veća slova i bolji papir. Znamo i mi da bi to moglo biti bolje, ali ako povećamo slova, treći dio gradiva mora otpasti. Što se pak tiče papira, priupitajte se u bilo kojoj tiskari, pa ćete se svi čuditi kako možemo da za samih 75 para (jer samo toliko dobivamo od stalnih pretplatnika i povjerenika) dajemo čitavu malu knjižicu na 32 stranice i 4 stranica omota u boji s naslovnom slikom. A ne samo to, već 1. broj je imao 44 stranice, a ovaj evo s omotom 52 stranice. Naravski, ovo možemo da dajemo jedino jer se nadamo da ćete nas svi pripomoći. Ne pitamo potpora i darova, već za ovo što dajemo, molimo samo ovo dvoje:

1) Svaki koji dobije u ruke ovaj Božićni broj, neka kupuje i daljnje brojeve, pa neka ih čuva, i tako će za sav život imati najbolji molitvenik, rastumačen misal u sveščićima. Komu manjka koji od prvih brojeva, neka nam samo javi.

2) Ako ti se, čitatelju, ovaj broj svida, pokaži ga i komu drugomu oko sebe, u svojoj obitelji, društvu, zavodu, župi. Nemoguće je da će ikomu biti teško žrtvovati 1 dinar za ovoliku i ovakvu knjižicu.

Imprimatur! Hvar, 9. XI. 1934. Br. 2492/34. † Miho, biskup.

»ŽIVOT S CRKVOM« izlazi sedmično. Pretplata na godinu Din 40.
Pojedini broj 1 Dinar.

Narudžbe i pretplate prima svaka katolička knjižara, sve prodavaone devocijonalija, a mogu se slati i direktno nakladi:

HRVATSKA KNJIŽARA — SPLIT.

Uplate mogu se vršiti i na br. 38.059 čekovnog računa Hrvatske Tiskovne Zadruga u Splitu.

Uređuje: Sveć. Josip Kirigin, Hvar. — Izdaje: Hrv. Knjižara, Split.
Tisak Leonove Tiskare (zast. Josip Dadić), Split.